

**SLOVENSKÁ POĽNOHOSPODÁRSKA UNIVERZITA
V NITRE
FAKULTA ZÁHRADNÍCTVA A KRAJINNÉHO
INŽINIERSTVA**

1117649

**ŠTÚDIUM A UPLATNENIE MENEJ ZNÁMYCH DRUHOV
KVETÍN NA REZANIE**

2010

Katarína Rusnáková

**SLOVENSKÁ POĽNOHOSPODÁRSKA UNIVERZITA
V NITRE
FAKULTA ZÁHRADNÍCTVA A KRAJINNÉHO
INŽINIERSTVA**

**ŠTÚDIUM A UPLATNENIE MENEJ ZNÁMYCH DRUHOV
KVETÍN NA REZANIE**

(Bakalárska práca)

Študijný program:	Záhradníctvo
Študijný odbor:	6.1.10 Záhradníctvo
Školiace pracovisko:	Katedra biotechniky parkových a krajinných úprav
Školiteľ:	Ing. Milan Knoll, PhD.

Dulovce 2010

Katarína Rusnáková

Čestné vyhlásenie

Podpísaná Katarína Rusnáková vyhlasujem, že som bakalársku prácu na tému „Štúdium a uplatnenie menej známych druhov kvetín na rezanie“ vypracovala samostatne s použitím uvedenej literatúry.

Som si vedomá zákonných dôsledkov v prípade, ak uvedené údaje nie sú pravdivé.

V Nitre 23. mája 2010

Katarína Rusnáková

Pod'akovanie

Touto cestou sa chcem pod'akovať pánovi Ing. Milanovi Knollovi, PhD. za cenné rady, pripomienky a odborné vedenie pri vypracovaní bakalárskej práce.

V Nitre 23. mája 2010

Katarína Rusnáková

Abstrakt

Krása exotických rastlín je v našich podmienkach ešte stále málo rozšírená a neznáma. Medzi ľuďmi a floristami nie sú veľmi používané. Tieto kvety sú pekné, zaujímavé a nezvyčajné svojím vzhľadom a tvarom. Týmto spôsobom som chcela širokej verejnosti predstaviť a prezentovať desať menej známych druhov kvetín. V práci som sa zamerala na štúdium biologických vlastností menej známych druhov kvetín na rez, ich možnosť pestovania v našich pestovateľských podmienkach a ich uplatnenie a vzájomná kombinácia vo floristike. V závere som dospela k tomu, že jednotlivé druhy je možné pestovať v našich pestovateľských podmienkach ako izbové kvety, ale aj ako kvety pestované vo vonkajších podmienkach. Ich použiteľnosť v aranžovaní je rôznorodá a vzájomná kombinácia medzi jednotlivými druhmi je možná, ale záleží od vkusu a požiadaviek človeka. U zákazníkov sú menej žiadané z hľadiska zlej cenovej dostupnosti a neinformovanosti o kvalite kvetu a samotný floristi nevedia ako tieto menej známe druhy prezentovať.

Kľúčové slová:

neznáme druhy, floristika, prezentovať, kombinácia

Abstrakt

The beauty of exotic plants in our country is still widespread and little known. The people and florists are not very used. These flowers are beautiful, interesting and unusual in appearance and shape. This way I would like to introduce the general public and present ten lesser-known species of flowers. At work, I focused on the study of biological characteristics of less known species of flowers to cut their production opportunity in our growing conditions and apply them in combination and mutual floristics. The conclusion I come to the fact that the species may be grown in our growing conditions such as room flowers, but flowers grown in open air. Their usefulness in arranging a diverse and mutual combination between species is possible, but depends on the tastes and requirements of man. For customers are less desirable in terms of poor affordability and ignorance about the actual quality of the flowers and florists do not know how these lesser-known species present.

Keywords:

unknown species florists, present, combination

Obsah

Obsah	6
Úvod	8
1 Súčasný stav riešenej problematiky	9
1.1 História aranžovania kvetín na rez	9
1.2 Súčasnosť	12
1.3 Ako ponúkať exotické a menej známe rastliny	12
1.4 Aranžovanie	13
1.4.1 Proporcie	14
1.4.2 Kompozícia kytice	15
1.4.3 Tvary kytíc	16
1.4.4 Výber a použitie rastlinného a doplnkového materiálu	17
1.4.5 Manžety.....	18
1.4.6 Techniky spracovania kytice.....	18
1.4.7 Kytica podľa príležitosti	19
1.5 Význam vybraného sortimentu exotických a menej známych rezaných kvetov. 19	
1.5.1 <i>Agapanthus praecox</i>	19
1.5.2 <i>Crocsmia aurea</i>	20
1.5.3 <i>Eremurus stenophyllus</i>	20
1.5.4 <i>Eustoma grandiflorum</i>	21
1.5.5 <i>Matthiola incana</i>	22
1.5.6 <i>Moluccella laevis</i>	22
2 Cieľ	23
3 Metodika práce	24
4 Výsledky práce	25
4.1 Výber menej známych druhov kvetín vhodných na aranžovanie.....	25
4.1.1 <i>Anigozanthos flavidus</i> , Labill.....	25
4.1.2 <i>Curcuma alismatifolia</i> , L.	25
4.1.3 <i>Gloriosa superba</i> , L.	26
4.1.4 <i>Grevilles robusta</i> , R. Br.	26
4.1.5 <i>Heliconia sticta</i> , L.	27
4.1.6 <i>Hypericum androsaemum</i> , L.	28
4.1.7 <i>Liatris spicata</i> , Gaertn. ex Schreb.	28

4.1.8	<i>Leucospermum cordifolium</i> , R. Br.	29
4.1.9	<i>Protea barbigara</i> , L.	30
4.1.10	<i>Trachelium caeruleum</i> , L.	30
4.2	Možnosti pestovania vybraných druhov v našich podmienkach	31
4.2.1	<i>Anigozanthos flavidus</i> , Labill.	31
4.2.2	<i>Curcuma alismatifolia</i> , L.	32
4.2.3	<i>Gloriosa superba</i> , L.	33
4.2.4	<i>Grevilles robusta</i> , R. Br.	34
4.2.5	<i>Heliconia sticta</i> , L.	35
4.2.6	<i>Hypericum androsaemum</i> , L.	36
4.2.7	<i>Liatris spicata</i> , Gaertn. ex Schreb.	36
4.2.8	<i>Leucospermum cordifolium</i> , R. Br.	37
4.2.9	<i>Protea barbigara</i> , L.	38
4.2.10	<i>Trachelium caeruleum</i> , L.	38
4.3	Spôsob kombinácie vybraných druhov v rámci aranžovania.	39
4.3.1	<i>Anigozanthos flavidus</i> , Labill.....	40
4.3.2	<i>Curcuma alismatifolia</i> , L.	40
4.3.3	<i>Gloriosa superba</i> , L. "ROTHSCHILDIANA"	41
4.3.4	<i>Grevilles robusta</i> , R. Br.	41
4.3.5	<i>Heliconia sticta</i> , L.....	42
4.3.6	<i>Hypericum androsaemum</i> , L.	42
4.3.7	<i>Liatris spicata</i> , Gaertn. ex Schreb.	43
4.3.8	<i>Leucospermum cordifolium</i> , R. Br.	43
4.3.9	<i>Protea barbigara</i> , L.	44
4.3.10	<i>Trachelium caeruleum</i> , L.	44
5	Diskusia	45
	Záver	46
	Zoznam použitej literatúry	47
	Prílohy	49

Úvod

Krása exotických rastlín je v našich podmienkach ešte stále málo rozšírená a neznáma. Touto prácou by som chcela prezentovať z obrovského množstva rezaných kvetín 10 druhov menej známych rezaných kvetou. Medzi ľuďmi a floristami nie sú veľmi známe a používané. Tieto kvety sú pekné, zaujímavé a nezvyčajné svojím vzhľadom a tvarom. Ale aj napriek tomu ich floristi zahŕňajú málo alebo vôbec do svojho sortimentu. Je to preto lebo ľudia sa boja experimentovať a tieto exotickéjšie druhy sú aj cenovo menej dostupné. Preto by som chcela týmto spôsobom prezentovať tieto rastliny a predstaviť ich aj širokej verejnosti.

Ich unikátny vzhľad určite stojí za to objaviť. Rastliny sa Vám zavďačia svojou krásou a trvanlivosťou.

1 Súčasný stav riešenej problematiky

1.1 História aranžovania kvetín na rez

História aranžovania kvetín siaha do jednotlivých období ľudstva a to od najstarších národov Blízkeho východu po súčasnosť. Kvety sa oddávna používali pri rôznych príležitostiach. Či už išlo o rôzne oslavy, hodia sa na rôzne príležitosti, vyjadrujú rozmanité pocity a zážitky. Vo chvíľach šťastia môžu kvetiny zažiť pompéznosťou a krásou, v čase pohody upokojuvať a v smútku dokážu potešiť (<http://www.kvetyakytice.sk/informacie/viac-o-kyticiach-a-kvetoch/floristika>). Kvety sprevádzajú ľudstvo od nepamäti. Farbami, vôňou a škálou si podmaňujú každú etapu vývoja ľudskej spoločnosti. Pohľad na kvety sa prejavoval súčasne s vývojom architektúry a staviteľstva, umením, interiérov alebo odevov.

Kvety u najstarších národov:

Prvé cieľavedomé používanie kvetín nachádzame u vzniku kultu božstiev, najviac v Egypte. Kvety sú hlavne na reliéfoch na stenách a nádobách (lekná, papyrusy, palmové listy). Nálezy v hrobách svedčia o používaní narcisov, ruží, olivových vetvičiek, šafránu, ľalí a iných cibulovín.

Antické Grécko a Rím:

Okolo 6.storočia n. l. sa používalo veľa kvetov hlavne pri bohoslužobných obradoch a hostinách. Tu vznikol veniec, feston a girlanda. Používali sa kvety ako ľalie, ruže, hyacinty, vavrín, myrta, brečtan. Gréci ozdobovali hlavne chrámy a oltáre. Rimania kvety používali na poli vojnovom a športovom. V tomto období je najviac cenená ruža. Pestovali sa obrovské plantáže a v zime sa dovážali z Egypta.

Ďaleký východ:

Na ďalekom východe mali kvety od 8.storočia nezastupiteľné miesto. Odtiaľto pochádza úprava kvetov do ikebany. Pre iný svet vtedy nepochopiteľné, v sebe ukrývala symboliku a filozofické myslenie východných národov. Najdôležitejším rysom je asymetria, ktorá dáva pôvab jednotlivým kvetom. Ikebana je postavená na princípe trojrozmernosti. Symbolické označenia týchto troch rozmerov sú obloha, človek a zem. Musí vyvolať dojem, že aranžované stonky vyrastajú z jedného miesta a odtiaľ sa

odkláňajú pod presne stanoveným uhlom. Používali sa kvety ako chryzantémy, kosatce, pivoňky, lotosy, kamélie, broskyňové a marhuľové kvety, borovice, cédre, bambusy.

Stredovek:

Temné obdobie 5.storočia neprialo aranžovaniu kvetov. Pestovali sa v obmedzenom množstve v kláštorných záhradách. Používali sa kvety ako bylinky, korenie, kosatce, nechtíky, sedmokrásy, fialky. Neskôr sa ozdobujú oltáre ružami a bielymi ľaliami (typické pre gotiku). Uplatnenie nachádzajú kvety ako symboly v erboch šľachtiteľských rodov.

Renesancia:

Vznik v 15.storočí v Taliansku. Po temnom období stredoveku sa kvety stali veľkou módou. Stali sa bežnou súčasťou života. Aranžmán bol umiestnený vždy do vysokých váz postavených na zem. Opäť ožívajú kvetové girlandy v mestských domoch. Používali sa kvety ako ľalie, kosatce, karafiáty, margaréty, hyacinty. V girlandách vetvičky s plodmi a ovocím.

Baroko a Rokoko:

Vznik celé 17.storočie a prvá polovica 18.storočia. Kvetinová výzdoba je bohatá, okázalá, dynamická, pompézna, vždy v obrovskom množstve a bohatým sortimentom. Používali sa kvety ako veľké ruže, slnečnice, ľalie, pivoňky, tulipány. Rokoko hľadá inšpiráciu v prírode, upúšťa od barokovej pompéznosti. Uplatňujú sa kvety jemnejšieho vzrastu ako nezábudky, orlíček, hrachory, struky, vetvičky s drobnými plodmi. Kvety sa pohadzovali po stole pri jedle. Vznikol typ kytice v kornútku tzv. pompadúrka.

Ranný amerikanizmus:

Do osídľovanej Ameriky sa vplyv starého sveta preniesol až v 17.storočí. Veľký záujem nastáva v 2.polovici 18.storočia zásluhou rozvoja obchodu s Európou a Čínou. Používali sa kvety ako sasanky, nevädze a fialky, veľkú obľubu mali trávy. Začína veľký záujem o sušené kvety. Dekorovali sa stoly vo sviatok Vďakyvdania. Aranžmány kopírovali európsky štýl, väčšinou boli jednoduchšie.

Klasicizmus a empír:

Vznik v 2.polovici 18.storočia, rozvíja klasické umenie antiky a renesancie ako reakciu na výstrednosť rokoka. Znížil sa počet kvetov v aranžmánoch a obmedzila sa farebnosť kvetov. Veľký záujem získavajú znovu vence a girlandy, kde najviac našli uplatnenie astry, margaréty, prvosenky, konvalinky, sasanky. Prvýkrát sa začali používať črepníkové rastliny ako dary (kamélie, hortenzie, fuchsie). Empír vznikol za cisára N. Bonaparte. Používali sa kvety ako veľkokveté ruže, kosatce, mečíky, pivoňky. Zeleň okrem vavrínu nebola zastúpená vôbec.

Romantizmus:

V 19.storočí strieda klasicizmus nový, voľný štýl romantizmus. Návrat k pestovaniu záhonových rastlín astry, dahlie, nezábudky. Úprava kvetov sa zjednodušuje, nepodlieha žiadnemu pravidlu, voľne sa kladie do nádob. Z tohto obdobia pochádza kvetomluva. V Nemecku a Rakúsku ovplyvnil tvorbu Biedermaier – meštiansky štýl 2/4 19.storočia. Typické sú malé guľaté kytice, kompaktné, s krátkymi stonkami. Kvety sa skladajú okolo stredového kvetu do kruhu. Kytica je väčšinou zakončená látkou alebo papierovou manžetou. Profíl sa používa dodnes a typická pre tento štýl je ruža. Rastie záujem o kvety v kvetináči (myrty, rozmarín, pelargónie, kamélie). Z doplnkov sa používali zlaté držiaky, perleť, slonovina, pštosie a pávie perá, motýle alebo vejáre.

Secesia:

Vznik na prelome 19. a 20.storočia. Charakteristická je štylizácia, bohatý ornament, plošnosť a lineárnosť. Rastlinné motívy na fasádach, obrazoch, šperkoch. Používali sa kvety ako ľalie, kosatce, chryzantémy, ruže, maky. Štýl sa používal iba v umeleckej vrstve, nezdomácnel. Do dnešného dňa prežili z tohto obdobia symboly ako srdce, podkovy, štvorlístky, trpaslíci.

20.storočie:

Pokus o vznik nového štýlu – naturalizmus. Používanie trsov tráv, vetvičiek. Neuspel však. Medzi vojnami dosiahlo československé kvetinárstvo vysoký rozvoj. Spotreba bola obrovská. Žiadna udalosť sa neobišla bez kvetov. Ozdobovali sa interiéri hotelov, bánk, obchodov. Používali sa kvety ako kálie, karafiáty, dahlie, pivoňky, mečíky, orchidei. Ozdobovali sa kvetinové koše, jardinieri, vejáre. V období socializmu nastal úpadok. Aranžéri sa museli uspokojiť s produkciou družstevných podnikov. Hlavne

karafiáty, gerbery, frézie, narcisy, hortenzie, asparágus, margarétky, rýchlené dreviny (Jakábová, Pachel, 2008).

1.2 Súčasnosc'

Obrovský rozvoj v používaní kvetov vďaka dovozu zo zahraničia. Dovoz tvorí až 95% všetkých rezaných kvetov predovšetkým z Nizozemia (Jakábová, Pachel, 2008). Kvety sa v súčasnosti používajú pri každej príležitosti či už významnej alebo menej významnej – oslavy, svadby, rodinné a priateľské návštevy, rozlúčkové slávnosti, promócie, pohreby, firemné bankety, narodenie dieťaťa...apod. V dnešnej dobe sú kvety neodmysliteľnou súčasťou nášho každodenného života. Ľudia si tak zvykli na ich prítomnosť, že si skrášľujú svoje kancelárie a príbytky bez toho, aby na to mali nejaký dôvod. Kvetinárstva ponúkajú nepreberné množstvo kvetov všetkých farieb, rôznych tvarov, veľkosti a druhov. Používajú sa kvety klasické, ktoré sú cenovo prístupnejšie (*Rosa, Gerbera, Lilium, Dianthus, Chrysanthemum, Zantedeschia, Freesia, Alstroemeria, Celosia, Tulipa, Helianthus...*atď.) alebo sa používajú kvety exotické, pre ľudí menej známe, ale finančne náročnejšie (*Strelícia, Heliconia, Hypericum, Anthurium, Curcuma, Eremurus, Gravellea, Liatris, Protea, Agapantus, Kniphofia, Gloriosa...*atď.), lenže ich floristi ich často nevedia ponúkať a predáť zákazníkovi.

1.3 Ako ponúkať exotické a menej známe rastliny

Aj v súčasnosti, keď je úplne bežný široký sortiment rezaných i črepníkových rastlín, je ešte značná časť obchodov, ktoré sa vo svojej ponuke obmedzujú len na veľmi úzky okruh bežne známych kvetov. Len zriedkakedy sa odhodlajú ponúknuť svojmu zákazníkovi aj niečo špeciálne s odôvodnením, že to nepredajú. A keď sa už na takýto tovar predsa len odhodlajú, nevedia, ako ho zákazníkom od prezentovať, aby si ho kúpili. A to je aj prípad exotických rastlín. Dobrý a skúsený obchodník musí vedieť zaujať pozornosť, pretože ľudia sú od prírody zvedaví, radi objavujú nové veci a ich nároky neustále rastú. To je treba si uvedomiť. Nikto z nás sa určite nebude vracáť do reštaurácie, kde žiadne jedlo nevyzerá príliš vábne a každé navyše chutí skoro rovnako – čiže nechutí. Naproti tomu reštaurácii, ktorá ponúka nielen príjemné prostredie, ale aj neustále inovácie a kvalitné a chutné jedlo, nebude mať celkom isto problém s návštevnosťou aj keď je trebárs drahšia. Floristi majú oproti reštauráciám tú výhodu, že môžu ponúkaný tovar vystaviť a primerane od prezentovať. Dá sa vyrobiť niekoľko dekorácií a aranžmánov,

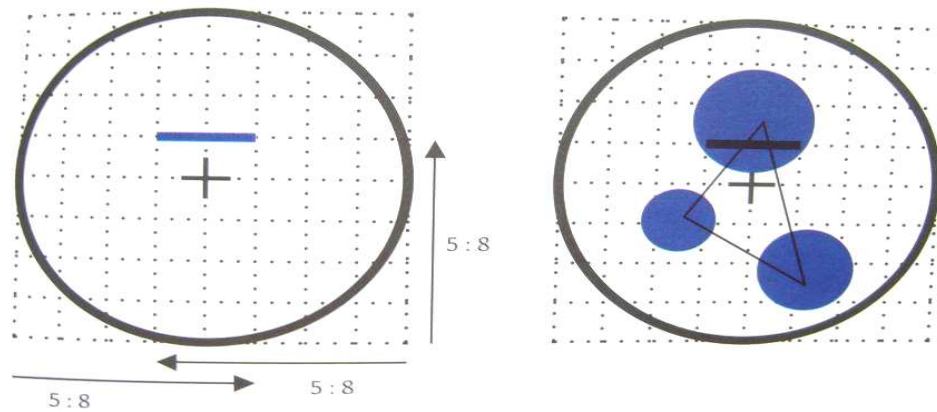
ktoré môžu byť nielen ozdobou obchodu, ale jednotlivé exotické rastliny je možné z nich priebežne vyťahovať a predávať. Predviesť sa dá aj originálne balenie jedného kvetu, pretože exotické rastliny majú tú vlastnosť, že sú nádherné už samé o sebe. Ich prizdobovanie teda nie je vôbec jednoduché a je treba si dať pozor, aby výsledok nepôsobil gýčovito a kontraproduktívne. A pýtate sa, čo keď taký materiál predsa len nepredáte? V každom podnikaní musí človek počítať so stratami, ale tie môžu byť relatívne. Exotické rastliny aj v takom prípade svoje poslanie splnia. Vydržia veľmi dlho skrášľovať váš obchod či príbytok a to nie je málo (Mokoš, 2008).

1.4 Aranžovanie

Pre floristu je základná floristická disciplína – kytica. Po technickej i estetickej stránke poukazuje na zručnosť a estetické cítenie (Jakábová, Pachel, 2008). Kytica patrí k najstarším spôsobom aranžovania kvetov, ktorý sa vyvinul z pôvodného jednoduchého skladania stoniek s kvetmi vedľa seba do zväzkov (<http://www.iriskvet.eu/historia-aranžovania-kvetov/>). Základná technika viazania sa nezmenila. Zmenami prešli kytice ako také, tak z hľadiska kompozície, techniky a materiálov použitých pri ich viazaní. Príčinou veľkých zmien je urýchlený vývoj floristiky, používané nové rastlinné druhy, nové materiály, technika viazania a veľký vplyv nárokov zákazníkov (<http://www.kvetyakytice.sk/informacie/viac-o-kyticiach-a-kvetoch/floristika>). Kytica je zámerné zoskupenie dvoch a viac stoniek alebo iných častí rastlín, ktoré môžu byť doplnené iným dekoračným materiálom. Zhotovujú sa rôznymi technikami, najčastejšie viazaním. Môže to byť kombinácia kvetov a zelene alebo kytica bez kvetov (z tráv, konárov, plodov ovocia a zeleniny). Za kyticu považujeme aj jeden kvet zviazaný s ľubovoľným množstvom zelene (Jakábová, Pachel, 2008).

1.4.1 Proporcie

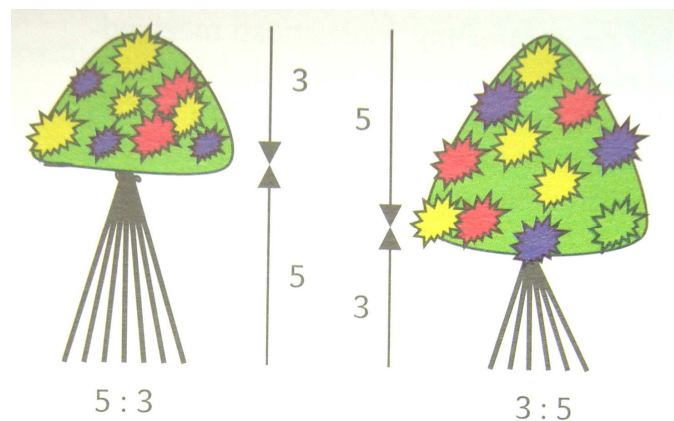
Tu platí princíp zlatého rezu a pomerové vzťahy medzi jednotlivými časťami kytice.

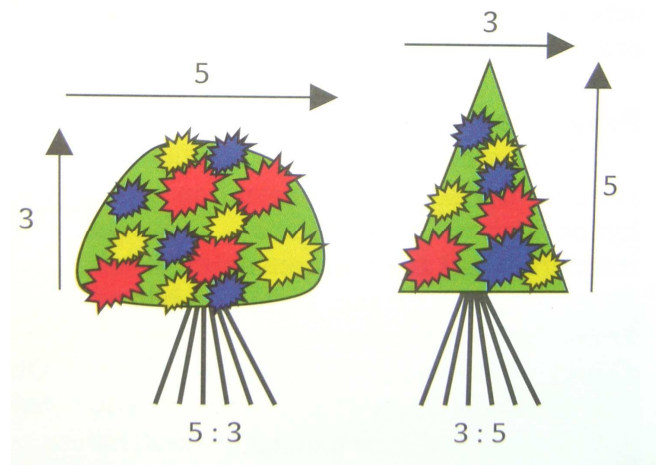
Obr. 1: Zlatý rez v guľatej kytici – rozmiestnenie skupín v kytici (Jakábová, Pachel, 2008).

Jednotlivé pomerové vzťahy v kytici môžeme charakterizovať takto:

- pomer dĺžky stoniek pod úväzkom a výšky kytice je 3 : 5 alebo 5 : 3 (obr. 2),
- pomer šírky a výšky kytice je u guľatej kytici 5 : 3, u vysokej kytici 3 : 5 (obr. 3).

Obr. 2: Pomer dĺžky stoniek pod úväzkom a výšky kytice je 3 : 5 alebo 5 : 3 (Jakábová, Pachel, 2008).

Obr. 3: Pomer šírky a výšky kytice je u guľatej kytici 5 : 3, u vysokej kytici 3 : 5 (Jakábová, Pachtl, 2008).

1.4.2 Kompozícia kytice

Zahrňuje niekoľko základných parametrov. Celkový vzhľad kytice odvodzujeme z jej funkcie a účelu, ktorý má spĺňať. Podľa tejto skutočnosti sa zvolí jej tvar, veľkosť, farebné a druhové zloženie a množstvo materiálu.

Rozdelenie kytíc podľa druhového zloženia:

- **kytica jednodruhová** – z jedného druhu kvetov, doplnená zeleňou. Použitie: darčkové, svadobné, smútočné,
- **kytica viacdruhová** – je najčastejším typom z ľubovoľného množstva kvetov, ktoré spolu tvoria harmonický alebo kontrastný celok. Použitie: všetky príležitosti.

Rozdelenie kytíc podľa hustoty:

- **kytica kompaktná (uzavretá)** – jednotlivé kvety sú skladané tesne vedľa seba, pozorovateľ neprenikne do vnútornej štruktúry. Použitie: svadobná floristika, biedermaier,
- **kytica voľná** – pôsobí vzdušne, medzi kvetmi sú veľké medzery, pohľadom sa dá vniknúť do štruktúry viazania.

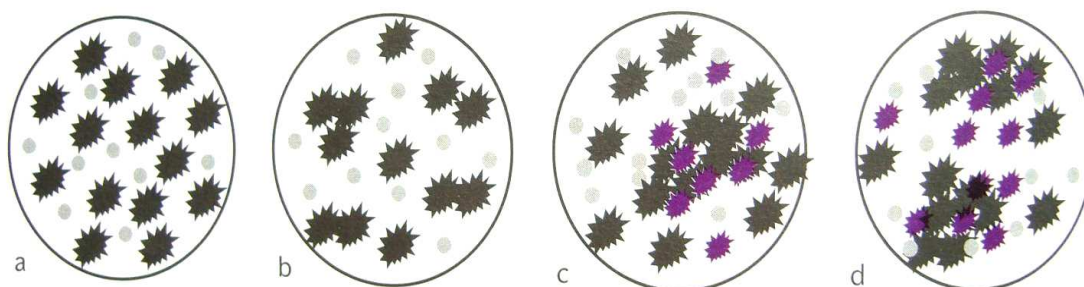
Rozdelenie kytíc podľa štýlu:

- **kytica dekoratívna** – patrí k najstarším štýlom, pôsobí bohatým dojmom. Použitie hlavne u guľatých a trojuholníkovitých kytíc. Rozptyl je pravidelný. Patrí sem aj biedermaier,
- **kytica vegetatívna** – svojím vzhľadom pripomína kyticu voľne natrhanú a uviazanú. Patrí sem kytica jarná, letná, lúčna. Nepoužívajú sa umelé doplnky,

- **kytice formálne lineárna** – je založená na vyniknutí jednotlivých tvarov a línií. Môže sa použiť aj umelý materiál.

Rozmiestnenie prvkov v kytici:

- **pravidelný rozptyl** – rovnomerne rozmiestnené kvety, pôsobí jednoducho a monotónne, vynikajú však jednotlivé kvety. Použitie: u jednodruhových kytíc,
- **nepravidelný rozptyl** – nepravidelne rozmiestnené kvety s rôznymi medzerami kvetov, pôsobí dynamicky. Použitie: u viacdruhových kyticiach (obr. 4).

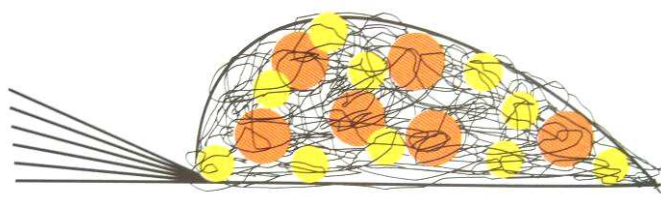

Obr. 4: a- pravidelný rozptyl v kytici, b- nepravidelný rozptyl, c- rozptyl s jedným zahustením, d- rozptyl s väčším zahustením (Jakábová, Pachtl, 2008).

1.4.3 Tvary kytíc

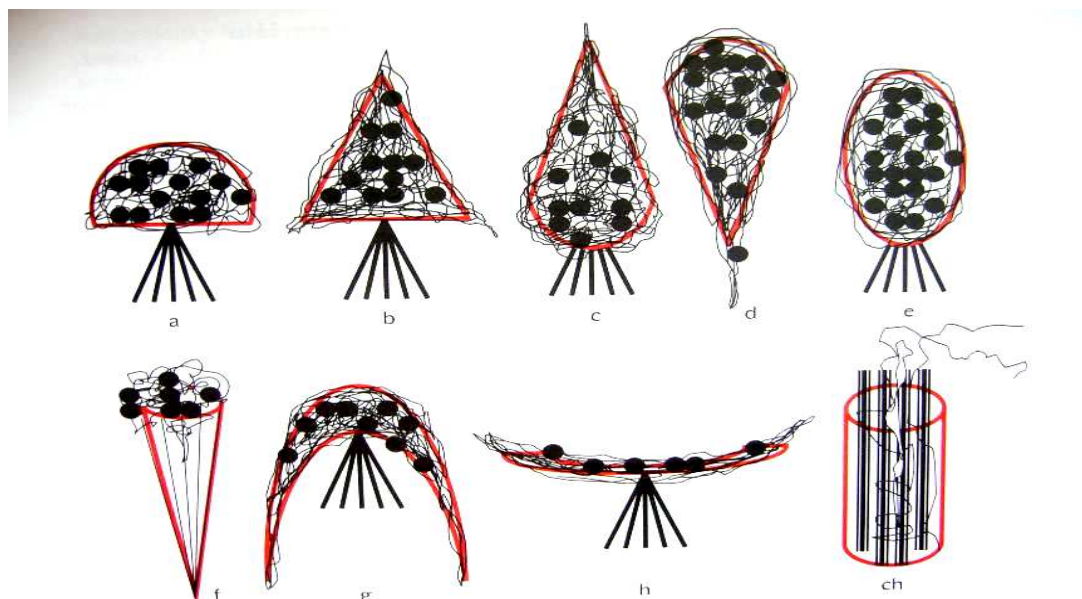
Delíme ich podľa priestorového usporiadania:

- **kytice jednostranná** – je najjednoduchším typom, zo zadnej strany je plochá. Tvar je trojuholníkový, elipsovité alebo kopijovitý (obr. 5). Použitie: najčastejšie smútočné kytice, do ruky, gratulačné,

Obr. 5 : Kytica jednostranná - pohľad z profilu (Jakábová, Pachtl, 2008).

- **kytice viacstranná** – pohľadovo je zaujímavá zo všetkých strán, určená pre umiestnenie do priestoru. Tvar je kruhový či oválny. Použitie: všetky väzby.

Obr. 6: a – guľatá, b – trojuhelníkovitá, c – kvapka, d – previslá kvapka, e – ovál, f – obrátený kužeľ, g – previslý hyperbolický oblúk, h – parabolický oblúk, ch – valec (Jakábová, Páchl, 2008).

1.4.4 Výber a použitie rastlinného a doplnkového materiálu

Kvety sú stavebným materiálom každej kytice, celá kompozícia musí byť proporčne vyvážená. Pri kvetoch musíme poznať hodnotu estetickú, ale i ekonomickú, charakter - miesto pôvodu, tvar, farbu, štruktúru, textúru a líniu rastu.

Rezaný rastlinný materiál delíme do radov:

- **1. rad** – majú najväčší nárok na priestor v kytici, vysoká estetická hodnota, predovšetkým exotické kvety (*Heliconia, Curcuma, Protea, Anthurium, Strelizia, Leucospermum, Eremurus, Gravellea, Cymbidium, Hypericum*). Patrí sem i zeleň (*Ananas, Cykas, Ilex*). Nesmú ich nikdy potlačiť kvety nižšieho radu. Majú dlhú trvanlivosť.
- **2. rad** – majú stredný nárok na priestor v kytici, majú podstatne nižšiu ekonomickú hodnotu, patrí sem väčšina rastlín (*Rosa, Gerbera, Liatris, Iris, Lilium, Dianthus, Trachelium, Tulipa, Chrysanthemum*). Patrí sem zeleň (*Ruscus, Fatsia, Cordyline, Eucalyptus*).
- **3. rad** – Patria sem výplňové rastliny, ktoré slúžia na zahustenie (*Solidago, Gypsophylla, Limonium, Alchemilla, Aster*). Môžu byť prekryté rastlinami vyššieho radu.

Doplňkový materiál:

Pomáha vyplniť kyticu, dotvára celkový vzhľad, zvyrazňuje ročné obdobie alebo udalosť ku ktorej je určená.

Môžeme ich rozdeliť na:

- **prírodné** - plody, lyko, kôra, sisal,
- **ostatné** - stuhy, papier, drôty, umelé plody a listy. Nemôžu pôsobiť cudzoročno a násilne (Jakábová, Pachel, 2008).

1.4.5 Manžety

Dôležitá súčasť kytice, majú funkciu technickú, keď začisťujú spodnú časť kytice a estetickú, kde dotvárajú celkový vzhľad. Opticky zväčšujú objem kytice. Manžeta sa viaže až vo chvíli, keď je celá kytica hotová. Musí byť dokonale upevnená v úväzku.

Môžeme ich rozdeliť na:

- **listové** – najčastejšie, predovšetkým pri guľatých kyticách,
- **z kvetov** – predovšetkým vo svadobnej floristike (*Myosotis*, *Gypsophylla*, *Alchemilla*, *Convallaria*, *Heuchera*),
- **papierové** – široká škála farieb a materiálu,
- **látkové** – šifón, jutovina, organza, rôzne sieťky. Často sa ohýbajú, nedržia tvar.
- **ostatné** – pierka, gorálky, drôtik (Jakábová, Pachel, 2008).

1.4.6 Techniky spracovania kytice

Voľne viazaná kytica s prirodzenými stonkami:

Viaže sa najviac. Stonky sa ukladajú do špirály alebo vedľa seba.

- **viazanie do špirály** – stonky sú kladené šikmo v jednom smere a to zľava doprava,
- **viazanie vedľa seba** – stonky sú kladené paralelne vedľa seba. Základom je zväzok rovných stoniek,
- **viazanie kombinované** – hore uvedené techniky možno kombinovať. Najskôr sa stonky ukladajú vedľa seba , vytvorí sa tak horná časť kytice. Potom sa ukladajú stonky do špirály.

Viazanie kytice s naväzovaným materiálom:

Všetok materiál sa naväzuje. Kytica nemá prirodzené stonky. Stonky sa neväzujú, vatičkujú a tak sa predlžujú. Ukladajú sa vedľa seba, vďaka tvarovateľnosti drôtu si kvet nahneme ako potrebujeme. Všetky kvety a zeleň musia byť ošetrené proti vädnutiu

vatičkovaním alebo voskovaním. Kytica sa ošetruje sprejom proti výparu vody (Clear life). Najčastejšie sa využíva vo svadobnej floristike.

Vypichovaná kytica:

Charakteristická predovšetkým pre svadobnú a smútočnú floristiku. Kvety s prirodzenými alebo s naväzovanými stonkami sa vypichujú do podložky alebo držiaku (florex, slama, mach, seno). Výhoda je rýchlejšia metóda, spracujú sa aj krátke a zlomené stonky. Je nutné zapichovať dostatočne hlboko (Jakábová, Pachel, 2008).

1.4.7 Kytica podľa príležitosti

Kytica sa stala špecifickým prvkom vyjadrovania pocitov a myšlienok. Sprevádza človeka v rôznych životných etapách. Na prvý pohľad musíme odlíšiť kyticu pre dievča, dámu, dieťa, muža, ženu, či staršieho človeka.

- **pre muža** – väčšinou tmavé farby, exotické kvety, formálne lineárny typ viazania,
- **pre ženu** – jemnejšie farby, široká škála rastlín. Oproti pánskej kytici sú viacej dozdobené, pôsobia veselo, romanticky,
- **pre dieťa** – malé, primerané veku, väčšinou s doplnkami (hračky, sladkosti,apod.). Dôležité je aby kytica zaujala,
- **pre významné udalosti** – kvety exotické s vysokou ekonomickou hodnotou (Jakábová, Pachel, 2008).

1.5 Význam vybraného sortimentu exotických a menej známych rezaných kvetov

1.5.1 *Agapanthus praecox*

Pôvod:

Pochádza z južnej Afriky.

Popis rastliny:

Väčšina druhov sú trváce byliny. Patrí do čeľade *Liliacea*. Oblúbené sú pre pekné listy a atraktívne kvety, ktoré vo veľkom množstve kvitnú celé leto. Trsy prízemných žľabkovitých remeňovitých listov, ktoré sú väčšinou oblúkovite ohnuté, vyrastajú z krátkych oddelkov s hustými dužinatými koreňmi. Kvety v rôznych odtieňoch modrej farby, ale aj bielej skladajú okoličky na dlhom bezlistom stvole, ktorý je až meter vysoký.

Sú ideálne pre zadnú časť záhonu, ale tiež aj ako lem stien, plotou alebo ciest. Je veľa kultivarou, ktoré majú uplatnenie ako rezaný kvet.

Podmienky pestovania:

Na pestovanie nie sú náročné. Darí sa im na slnečných miestach, ale znášajú aj čiastočné zatienenie. Ak sa na jar a v lete dobre zalievajú, rastú v každej pôde. Ľahko sa ujímajú a skoro vytvárajú veľké trsy. Zvädnuté kvetenstvá a suché listy sa na konci zimy odstrihávajú. Väčšina druhov je voči mrazu pomerne odolná, ale prezimovať by mali pri teplote 1 - 8°C. Po odkvitnutí alebo začiatkom jari sa rozmnožuje delením alebo jarným a jesenným výsevom (Kōnemann, Kōnigswinter, 2004).

1.5.2 *Crocsmia aurea*

Pôvod:

Pochádza z juhoafrickej republiky.

Popis rastliny:

Sedem druhov trvaliek blízkych mečíkom s cibuľovitou hľuzou. Patrí do čeľade *Iridacea*. Úzke mečovité listy vyrastajú na stonke až ku kvetom. *Crocsmia* kvitne začiatkom leta a v lete. Klasovité kvetenstvá sú zložené zo žltých až oranžových trubkovitých kvetov, dlhých 8 cm. Je to vynikajúca rastlina k rezu.

Podmienky pestovania:

Cibuľové hľuzy sa vysádzajú koncom zimy na miesta s do obedným slnkom a do výživnej, primerane vlhkej pôdy s dobrou priepustnosťou. V lete sa výdatne zalieva. Rýchle sa rozrastá dcérskymi hľúzkami, a pokiaľ nie sú príliš husté nemusia sa deliť. Ak to je nutné, trsy sa delia na jar (Kōnemann, Kōnigswinter, 2004).

1.5.3 *Eremurus stenophyllus*

Pôvod:

Pochádza z vyššie položených chladných oblastí strednej a západnej Ázie, kde rastie na stepných alebo na vysychavých kamenných svahoch.

Popis rastliny:

Rod zahrňuje asi 50 druhov. Patrí do čeľade *Liliacea*. Sú to trváce rastliny s hľuznatými krehkými koreňmi a mohutnou prízemnou ružicou dlhých úzkych listov. Patria medzi najefektívnejšie v lete kvitnúce rastliny s mohutným kvetným stvolom (u niektorých druhov nad 2 m) a hroznom, ktorý môže obsahovať stovky bielych, žltých

alebo ružových kvetov s vyčnievajúcimi tyčinkami. *Eremurus stenophyllus* má kvetné stvoly s hroznami zvončekovitých tmavo žltých, oranžovo pruhovaných kvetov, sú až 1 m vysoké. Listy sú síce bujné, ale kvetné stvoly tak vysoké, že pohľadu na ich krásu nič nebráni. Je veľmi vhodný ako rezaný kvet.

Podmienky pestovania:

V prírode je *Eremurus* v chladných až studených oblastiach v zime chránený vysokou snehovou pokrývkou. V miernom pásme je nutná zimná pokrývka z čečiny, aby pôda nepremrzla. Vyžaduje slnečnú polohu chránenú pred silným vetrom a dobre priepustnou pôdou. Rozmnožuje sa na jeseň čerstvými semenami alebo opatrným delením po odkvitnutí (Kōnemann, Kōnigswinter, 2004).

1.5.4 *Eustoma grandiflorum*

Pôvod:

Druh je rozšírený od juhu USA až po severné štáty Južnej Ameriky.

Popis rastliny:

Rod tvoria 3 druhy jednoročných, dvojročných a trvácich bylín. Patrí do čeľade *Gentianacea*. *Eustoma grandiflorum* je dvojročný druh, má veľmi krásne tulipánovité kvety, ktoré si v poslednej dobe získali obľubu ako rezané kvety. Kvety vydržia vo váze až tri týždne. Tento druh sa najčastejšie používa na šľachtenie. Japonský šľachtitelia obohatili pôvodný druh s modrofialovými kvetmi o odrody s kvetmi bielymi, v rôznych odtieňoch ružovej, purpurovými, dvojfarebnými i odrody plnokveté. Všetky neotvorené púčiky sa vo vode krásne rozvinú a veľmi dlho vydržia. Šedozelené listy sú 5 cm široké. Je to pomaly rastúci druh vzpriameného vzrastu, vysoký 60 cm a široký 30 cm.

Podmienky pestovana:

Nie je mrazuvzdorná a môže sa úspešne pestovať hlavne v teplom podnebný, v chladných oblastiach v skleníkoch a fóliovníkoch. Vyžaduje svetlo a dobre priepustnú pôdu s dostatkom živín. Rozmnožuje sa jarným výsevom a odrezkami odobratými koncom jari alebo v lete (Kōnemann, Kōnigswinter, 2004).

1.5.5 *Matthiola incana*

Pôvod:

Druh je domáci v Európe, juhozápadnej Ázii a severnej Afrike.

Popis rastliny:

Rod tvorí okolo 55 druhov jednoročných, dvojročných a trvácich bylín až stále zelených polokrov, z nich sa pestuje len niekoľko druhov. Patrí do čeľade *Brassicaceae*. *Matthiola incana* je vzpriamená dvojročná alebo krátko veká trvalka, ktorá sa najčastejšie pestuje ako letnička. Rastlina tvorí husté kríky, vysoké až 60 cm, široké okolo 30 cm, so stonkami prerastenými šedozelenými kopijovitými listami. Na jar kvitne riedkymi strapcami, dlhými 8 – 15 cm, voňavých svetlo fialových kvetou. Kvety rozkvitajú od jari až do jesene. Sú veľmi atraktívne a používajú sa ako rezané kvety, ale aj do kvetinových záhonov.

Podmienky pestovania:

Najlepšie jej vyhovuje slnečné stanovište s vlhkou, ale dobre priepustnou pôdou s neutrálnou alebo zásaditou reakciou. Miesto by malo byť chránené pred silným vetrom. Rozmnožuje sa výsevom na jar do debničiek a neskôr sa presadí na záhony (Kōnemann, Kōnigswinter, 2004).

1.5.6 *Moluccella laevis*

Pôvod:

Jej domovom je Turecko, Sýria a kaukazské oblasti.

Popis rastliny:

Rod má 4 druhy, sú buď jednoročné alebo krátkoveké trváce byliny, ktoré sa však väčšinou pestujú ako letničky. Patrí do čeľade *Lamiaceae*. *Moluccella laevis* je v lete kvitnúca jednoročná rastlina s dlhými okrúhlymi svetlo zelenými listami. Rastlina rýchlo dosahuje výšku 1 m a šírku okolo 30 cm. Stonky sú priame, riedko vetvené. Pestuje sa pre prาสlenovité kvety s lastúrovitým svetlo zeleným kalichom. Čerstvé, ale aj suché kvetenstvá sú veľmi obľúbené a atraktívne do väzieb.

Podmienky pestovania:

Rastlina, ktorá znesie len veľmi slabý mráz, najlepšie jej vyhovuje slnečné miesto a vlhká priepustná stredne výživná pôda. Rozmnožuje sa semenami (Kōnemann, Kōnigswinter, 2004).

2 Cieľ

Cieľom mojej bakalárskej práce je štúdium biologických vlastností menej známych druhov kvetín na rez, ich možnosť pestovania v našich pestovateľských podmienkach a ich uplatnenie vo floristike, z dôvodu ich malého rozšírenia a uplatnenia vo floristickej praxi.

3 Metodika práce

Práca má kompilačný charakter, pre dosiahnutie stanoveného cieľa uplatníme nasledovné metodický postupy:

- výber menej známych druhov kvetín vhodných na aranžovanie a literárne spracovanie pestovateľských postupov nasledovných druhov: *Anigozanthos flavidus*, Labill., *Curcuma alismatifolia*, L., *Gloriosa superba*, L., *Grevillea robusta*, R. Br., *Heliconia stricta*, L., *Hypericum androsaemum*, L., *Liatris spicata*, Gaertn. Ex Schreb., *Leucospermum cordifolium*, R. Br., *Protea barbiger*, L., *Trachelium caeruleum*, L.,
- možnosti pestovania vybraných druhov v našich pestovateľských podmienkach,
- spôsob kombinácie vybraných druhov v rámci aranžovania.

Základné informácie o postupoch pestovania poslúžia k založeniu pokusu pre diplomovú prácu, ktorá bude realizovaná v Botanickej záhrade SPU v Nitre..

4 Výsledky práce

4.1 Výber menej známych druhov kvetín vhodných na aranžovanie

Medzi vybrané menej známe druhy kvetín vhodných na aranžovanie som vybrala:

4.1.1 *Anigozanthos flavidus*, Labill.

Pôvod:

Je domáci v juhozápadnej Austrálii.

Popis rastliny:

Anigozanthos je stále zelená trváca bylina. Patrí do čeľade amarilkovitých (*Amaryllidaceae*). Sú pozoruhodné unikátnymi dlho trúpkovitými kvetmi, ktoré lákajú vtákov. Kvety sú na vonkajšej strane vlnovito plstnaté a na vrcholku sa otvárajú do 6 cípov, takže celý kvet pripomína zvieraciu labku. Listy sú čiarkovité alebo pentlicovité, jednotlivé druhy dosahujú výšku od 0,3 do 1,8 m. Kvety môžu byť rôznych farieb – vrátane zelenej, zlatistej, tmavo červenej a oranžovo červenej. U niektorých druhov a hybridov sú dvojfarebné. *Anigozanthos flavidus* rastie veľmi bujne, tvorí až meter široké trsy dlhých matne zelených listov a kvetných stoniek, vysokých 1 – 1,5 m. Kvety sú v odtieňoch zelenej, žltej alebo svetlo červenej farby (Kөнemann, Kөнigswinter, 2004), (pozri prílohy obr. 7 a 8).

Starostlivosť o rezaný kvet:

Vo váze vydrží 5 – 8 dní. Po príchode z kvetinárstva zrežeme stopku a rez opakujem každé 2 – 3 dni.

Poznámka:

Kvety lákajú vtáctvo.

4.1.2 *Curcuma alismatifolia*, L.

Pôvod:

Prirodzene sa vyskytuje v oblastiach s pravidelným obdobím dažďov – od tropickej Ázie až po severnú Austráliu.

Popis rastliny:

Rod čeľade zázvočníkovitých (*Zingiberaceae*) zahrňuje okolo 40 druhov trvácnych rastlín s mäsitými oddelkami. Z oddelkov vyrastá trs širokých listov podobných ako u *Canna*, ktoré spravidla za tropického obdobia sucha odumierajú, a krátke stvoly priamym

klasom malých kvetov často živých farieb, podoprených veľkými výrazne sfarbenými listeňmi. Samotné kvety sú biele alebo ružové. Kvitne od júna do septembra (Kōnemann, Kōnigswinter, 2004), (pozri prílohy obr. 9 a 10).

Starostlivosť o rezaný kvet:

Vo váze vydrží 8 - 10 dní. Stonku ošúpeme a zrežeme, rez opakujeme každé 2 - 3 dni.

Poznámka:

Bola pôvodne pestovaná nie pre okrasu, ale pre kulinárske využitie (používa sa ako súčasť kari a niekedy i ako dostupnejšia náhrada šafranu) (<http://www.kvetyzahrada.sk/page.php?id=55>). Aromatický podzemok niektorých druhov figuruje v liečiteľstve (Marinelli, 2004).

4.1.3 *Gloriosa superba*, L.

Pôvod:

Afrika a západná Ázia

Popis rastliny:

Je plazivá rastlina z čeľade ľaliovitých (*Liliaceae*). Rod je zastúpený 5 alebo 6 variabilnými druhmi, vytrvalými bylinami s podzemnými stonkovými hl'uzami a popínavou stonkou (Kōnemann, Kōnigswinter, 2004). Je 100 - 200 cm vysoká a 30 - 40 cm široká, kvitne júl – august (Wolff, Throllová, 2008), kvety majú šarlátovo červené lupene so žltým lemovaním a žltozeleným základom, okvetné lupene sa vytáčajú smerom dozadu a listy sa zužujú do tvaru úponkov (Hillier, 2000), (pozri prílohy obr. 11 a 12).

Starostlivosť o rezaný kvet:

Žiadnu špeciálnu starostlivosť nevyžaduje. Vo váze vydrží 7 dní (Hillier 2000).

Poznámka:

Celá rastlina je jedovatá, obsahuje prudko jedovatý kolchicín (Kōnemann, Kōnigswinter, 2004).

4.1.4 *Grevillea robusta*, R. Br.

Pôvod:

Väčšina druhov, ktoré sa habitom, listami a kvetmi značne líšia, pochádzajú z Austrálie, niekoľko druhov je domácich v Novej Kaledónii a v Papui- Novej Guineji.

Popis rastliny:

Rod tvorí okolo 250 druhov stále zelených krov a stromov z čeľade proteovitých (*Proteaceae*). Malé kvety sú obyčajne husto nakopené vo vrcholových klasoch alebo strapcoch. Najnápadnejším znakom sú dlhé čnelky, ktoré sú najprv vlásenkovito zahnuté a neskôr sa vyrovnávajú. Listy sú spravidla hlboko laločnaté alebo perovité a už sami o sebe sú veľmi ozdobné, pri niektorých druhoch sa používajú na rez ako doplnková zeleň. Za niekoľko posledných desaťročí hybridizácie sa vyšľachtilo stovky kultivarov (takmer všetky v Austrálii) a mnohé z nich bohato kvitnú. Najkrajšie druhy sú nízkeho vzrastu alebo poliehavé (Kōnemann, Kōnigswinter, 2004), (pozri prílohy obr. 13 a 14).

Starostlivosť o rezaný kvet:

Kvet sa zreže, ošúpe sa drewnatá stonka, naklepe sa kladivom a vloží sa do hlbkej vázy s väčším množstvom vody. Vo váze vydrží až 14 dní (Hillier, 2000).

Poznámka:

Sú obľúbené u vtáctva, ktoré sa živí nektárom (Kōnemann, Kōnigswinter, 2004).

4.1.5 *Heliconia stricta*, L.**Pôvod:**

Krásna exotická rastlina pochádzajúca z tropickej Ameriky, južnej Ázie a niektorých tichomorských ostrovov (Kōnemann, Kōnigswinter, 2004). Rastie na Havajskom súostroví a prvý krát bola nájdená na Guavane a Brazílii v tropických dažďových lesoch strednej a južnej Amerike (<http://sk.wikipedia.org/wiki/Heliconia>).

Popis rastliny:

Rod, ktorý zahrňuje asi 100 druhov a krížencov. Patrí do čeľade banánovníkovitých (*Musaceae*). Vytrvalé stále zelené byliny s veľkými listami a klasnatými kvetenstvami, v nich sú nápadné predovšetkým veľké farebné listene okolo vcelku nenápadných kvetov. Listene môžu byť červené, žlté, oranžové alebo šarlátové so žltou a zelenou špičkou alebo jasne červené a jasne žlté. Listy sú oválne až kopijovité, dlhé až 1,8 m (Kōnemann, Kōnigswinter, 2004), (pozri prílohy obr. 15 a 16).

Starostlivosť o rezaný kvet:

Vo váze vydrží 8-14 dní bez akejkoľvek špeciálnej starostlivosti. Po prinesení z obchodu zrežeme stonku a opakujeme každé 2-3 dni.

Poznámka:

Sú opelňované kolibríkmi (<http://sk.wikipedia.org/wiki/Heliconia>).

4.1.6 *Hypericum androsaemum*, L.

Pôvod:

Domovom je obvod stredozemného mora s výskytom zasahujúcim až do západnej Ázie. Rod *Hypericum* sa vyskytuje aj v Číne alebo v Turecku. Vyskytuje sa v rôznych biotopoch celého sveta.

Popis rastliny:

Patrí do čeľade ľubovníkovitých (*Hypericaceae*). Rod je veľký a rozmanitý, má 400 druhov jednoročných i trvalkových bylín, polokrov alebo krov a malých stromov. Niektoré sú stále zelené, ale väčšina druhov je opadavých. Pestujú sa pre atraktívne kvety v odtieňoch žltej farby, ktoré majú vyčnievajúce zlatisté tyčinky. Veľkosť druhov sa pohybuje od miniatúrnych trvaliek vhodných do skaliek až po rastliny, vysoké nad 3 m. *Hypericum androsaemum* je poloopadavý, husto olistený ker s mnohými vetvami vyrastajúcimi z bázy. Obvykle dorastá pod 1 m výšky a o niečo väčšej šírky. Konáre sú načervenavé, listy vajcovito podlhovasté, zelené s načervenavým okrajom, na rube bledé a jemne prievitne bodkované. V lete kvitne 1-9 koncovými kvetmi zlato žltej farby, širokými 25 mm. Po odkvitnutí sa tvoria guľovité suché červené bobule, v dobe zrelosti lesklo červené (Kōnemann, Kōnigswinter, 2004), (pozri prílohy obr. 17 a 18).

Starostlivosť o rezaný kvet:

Na starostlivosť nie sú veľmi náročné, po prinesení z obchodu len zrežeme pár cm a vložíme do vázy s vodou. Rez stonky opakujeme každé 2 - 3 dni. Vo váze vydrží 8 - 10 dní.

Poznámka:

V Austrálii a na Novom Zélande sa považuje za nežiaducu burinu (Kōnemann, Kōnigswinter, 2004).

4.1.7 *Liatris spicata*, Gaertn.ex Schreb.

Pôvod:

Domovom je stredná a východná časť Severnej Ameriky.

Popis rastliny:

Do rodu patrí 40 druhov trvácných bylín z čeľade astrovité (*Asteraceae*). Dorastá do výšky 60 - 120 cm a šírky 40 - 60 cm. Rastliny majú hľuzovito stltnuté korene, úzke trávovité listy a nevetvené stonky. V lete kvitnú vysokými valcovitými klasmi zloženými z nadýchaných kvetných úborov. Klasovité kvetenstvá s malými husto nakopenými

úborami, ktoré sa postupne otvárajú od vrcholku dole, sú tak odlišné od ostatných zástupcov čeľade, že sa príbuzenský vzťah hľadá veľmi ťažko. *Liatris spicata* je nízky druh. Úbory má svetlo fialové, ale môžu sa vyskytnúť aj ružové či biele. Klasy úborov sú veľmi husté, nadýchané. Dorastá do výšky 60 cm. V zemi má hľuzovito stlstenú koreň, z ktorého vyrastajú stonky s veľmi úzko kopijovitými stredne zelenými listami (Kōnemann, Kōnigswinter, 2004), (pozri prílohy obr. 19 a 20).

Starostlivosť o rezaný kvet:

Vo váze vydrží 10 - 14 dní. Po príchode z obchodu ošúpať stonku a zrezať. Rez opakovať každé 2 - 3 dni.

Poznámka:

Kvety veľmi lákajú včely a rôzne druhy motýľov (Kōnemann, Kōnigswinter, 2004).

4.1.8 *Leucospermum cordifolium*, R. Br.

Pôvod:

Všetky až na niekoľko málo druhov sa vyskytujú v prírode Západného Kapska. Len asi 4 druhy sú domáce vo východných oblastiach a jeden druh zasahuje až do Zimbabwe. Hojne sa pestujú v Austrálii a na Novom Zélande a vo väčších výškach Havajských ostrovov, odkiaľ sa kvety dovážajú do kvetinárstiev v USA, na európsky trh z Izraela.

Popis rastliny:

Patrí do čeľade proteovitých (*Proteaceae*). Do rodu patrí okolo 50 druhov drevnatých stále zelených bohato kvitnúcich krov. Kvety majú veľmi nápadné. Tvoria sa v tesných hlávkach a majú dlhé vyčnievajúce čnelky, ktoré dodávajú celému kvetenstvu vzhľad vankúšika na ihly. Listy sú spravidla tuhé, kožovité, na špičke často zubaté. *Leucospermum cordifolium* je druh, ktorý dorastá do výšky 1 - 1,8 m a šírky okolo 1 m. je husto vetvený, na mohutných kvetnosných konároch sú šedo zelené veľmi široké listy a koncové kvetenstvá. Charakteristické takmer guľovité súkvetia v odtieňoch žltej, oranžovej alebo červenej farby vydržia veľmi dlho (Kōnemann, Kōnigswinter, 2004), (pozri prílohy obr. 21 a 22).

Starostlivosť o rezaný kvet:

Vo váze vydrží 7 - 10 dní. Po príchode z obchodu zrežeme a ošúpeme drevnatú stonku (Hillier, 2000). Rez opakujeme každé 2 - 3 dni.

Poznámka:

Kvetinári väčšinou *Leucospermum* predávajú pod názvom *Protea*. *Leucospermum* znamená biele semeno, čo sa vzťahuje k plodom s lesklým, bielim, tvrdým oplodím (Kōnemann, Kōnigswinter, 2004).

4.1.9 *Protea barbiger*, L.

Pôvod:

Najrozšírenejšie sú v južnej Afrike, druhým kontinentom kde sa vyskytuje je Austrália. Žiadny druh však nenájdeme zároveň v Afrike aj v Austrálii (<http://www.tvojdrom.sk/interiery/nabytok-doplanky/kvetinove-drahokamy6998.aspx>).

Popis rastliny:

Patrí do čeľade proteovitých (*Proteaceae*). Rod tvorí okolo 115 druhov, vynikajúcich stále zelených krov a malých stromov, vysoko cenených pre krásne kvetenstvá. Väčšina druhov dorastá do výšky 1 – 3 m. Kožovité obvykle chlpaté listy majú niekedy zvlnený okraj. Charakteristické šiškovité hlávky majú uprostred veľký počet husto nakopených drobných kvetov obklopených farebnými listeňmi. Farba môže byť od žltej až po červenú, karmínovú, ružovú, oranžovú, striebornú alebo bielu. Doba kvitnutia môže niekedy trvať až niekoľko mesiacov (Kōnemann, Kōnigswinter, 2004), (pozri prílohy obr. 23 a 24).

Starostlivosť o rezaný kvet:

Na starostlivosť nie sú veľmi náročné, po prinesení kytice z obchodu len niekoľko centimetrov stonky odrežeme a kvety vložíme do čistej vody s prídavkom výživy pre rezané kvety. Je treba dať pozor, aby pod hladinou nezostali žiadne listy a vodu vo váze zhruba každé štyri dni vymieňať (<http://www.tvojdrom.sk/interiery/nabytok-doplanky/kvetinove-drahokamy6998.aspx>).

Poznámka:

Napadne veľké kvety priťahujú vtáky živiace sa nektárom.

4.1.10 *Trachelium caeruleum*, L.

Pôvod:

Pochádza z oblasti stredozemného mora, kvitne hojne pozdĺž portugalského pobrežia. (<http://www.tvojdrom.sk/interiery/nabytok-doplanky/rezane-kvety-v-jesennom-trende.aspx>, <http://www.kvetyzahrada.sk/hladaj.php>).

Popis rastliny:

Rod asi 7 druhov trvácnych bylín až polokrov so striedavými jednoduchými listami (Kōnemann, Kōnigswinter, 2004). Patrí do čeľade zvončekovitých (*Campanulaceae*). *Trachelium caeruleum* je vzpriamený vysoký trs, výška 90 - 120 cm, šírka 30 - 40 cm (Wolff, Throllová, 2008), drobné kvety sú usporiadané do veľkých okolíkov, majú tvar miniatúrnych zvončekov (<http://www.tvojdrom.sk/interiery/nabytok-doplanky/rezane-kvety-v-jesenom-trende.aspx>), farba kvetu fialová, kvitne august – september, listy sú tmavozelené (Wolff, Throllová, 2008), (pozri prílohy obr. 25 a 26).

Starostlivosť o rezaný kvet:

Žiadnu špeciálnu starostlivosť nevyžaduje. Po prinesení z obchodu zrežeme stonku a rez opakujeme každé 2 - 3 dni. Vo váze vydrží 5 - 7 dní.

Poznámka:

Trachelium sa kedysi používalo na liečbu bolestí v krku a dýchacích problémov (<http://www.tvojdrom.sk/interiery/nabytok-doplanky/rezane-kvety-v-jesenom-trende.aspx>).

4.2 Možnosti pestovania vybraných druhov v našich podmienkach

Táto časť práce je zameraná na možnosti pestovania vyššie spomínaných druhov rastlín v našich podmienkach, z hľadiska nárokov na svetlo, zálievku, teplotu, rozmnožovanie a umiestnenia v interiéry alebo v exteriéry.

4.2.1 *Anigozanthos flavidus*, Labill.

Doteraz sa pestoval najmä ako rastlina na rezanie. V letných mesiacoch môže byť vo voľnej pôde. Intenzívnym šľachtením sa získali nízke kultivary s dlho kvitnúcimi, intenzívne vyfarbenými kvetmi, ktoré sú ideálne na pestovanie v črepníkoch. Rastlina rastie pomaly a po čase sa bohato rozkonáruje. Kvety sa objavujú nepravidelne, najintenzívnejšie od jari do jesene. Rastlina dosahuje výšku od 25 – 50 cm (Rak, 1996). *Anigozanthos flavidus* sa považuje za najotužilejší zo všetkých druhov a ľahko sa adaptuje na rôzne pôdne a klimatické podmienky (Kōnemann, Kōnigswinter, 2004).

Pestovanie:

Pri kultivaroch s rozkonárenými súkvetiami sa postupne odstraňujú odkvitnuté kvety, nakoniec sa vyreže celý stvol, čím sa značne predĺži obdobie kvitnutia. Rastliny nepresádzame, kým korene neprerastú zeminu v črepníku. Staršie rastliny sa presádzajú na

jar do črepníka väčšieho o jedno číslo. Neznáša časté presádzanie. Pri presádzaní sa odstraňujú staré a suché listy. Vyžaduje výživnú kypnú a ľahkú zeminu. Zle rastie v ťažkej hlinitej zemine. Najvhodnejšia je zmes rašeliny, listovky a piesku. Na dne črepníka musí byť drenážna vrstva. Na jar rastlina vyžaduje hnojenie.

Nároky na svetlo:

Obľubuje priame slnko alebo miesto dobre osvetlené rozptýleným svetlom. V tieni nekvitne a pomaly odumiera. Pri intenzívnom slnečnom žiarení rastlina vyžaduje zatienenie, aby na listoch nevznikli spálené škvrny. V zime vyžaduje umiestnenie vo svetlej miestnosti.

Zálievka:

Od jari do jesene sa udržiava zemina v črepníku sústavne vlhká, ale nie mokrá. V období vegetačného pokoja sa zavlažovanie obmedzí, ale koreňový bal nesmie úplne vyschnúť (Rak, 1996). Doba kvitnutia sa letnou zálievkou predĺži (Könemann, Königswinter, 2004). Rastlina znáša suchý vzduch, ale obľubuje postrekovanie, kvety sa ale nestriekajú.

Teplota:

Dobre rastie pri izbovej teplote, v lete znáša aj horúčavy, ak má vlhkú zeminu. V zimnom období by mala byť rastlina na 2 – 3 mesiace umiestnené v miestnosti s teplotou 10 – 15 °C, kde prechádza obdobie vegetačného pokoja.

Rozmnožovanie:

Môže sa pestovať so semien alebo delením starších rozrastených jedincov.

Umiestnenie:

Na dobre osvetlených okenných parapetoch. Môže byť na balkóne, verande alebo vonku v záhrade. V chladnom daždivom počasí ostáva rastlina v byte a v zime ďalej od radiátora (Rak, 1996).

4.2.2 *Curcuma alismatifolia*, L.

Túto rastlinu je možné pestovať aj v našich podmienkach ako izbovú. Je veľmi exoticky vyzerajúca. Dosahuje výšku 95 cm. Ružová farba je najobvyklejšou ponúkanou farbou, ale dostupné sú aj tmavo purpurové či biele variety. Je nenáročná aj na dlhoročné pestovanie, pretože koncom jesene jej odumierajú listy, prechádza do stavu dormancie a tak zostane až do jari. V tomto období potrebujú podzemky sucho. Napriek tomu sa pre

veľkolepé kvety a stále sa zväčšujúci trs oplatí vyskúšať pestovať. Môže sa samozrejme pestovať aj ako sezónna rastlina a po odkvitnutí ju jednoducho vyradiť.

Pestovanie:

Rastlina začína odpočívať koncom jesene po odkvitnutí. Podzemok sa postupne prestane zalievať a odstráni sa odumreté lístie. Na jar sa rastlina presadí a dá sa do tepla, aby sa podporil rast. Obľubuje strednú až vysokú vzdušnú vlhkosť. Substrát by mal byť vzdušná, živná listovka s vresovkou alebo i jednotná zemina.

Nároky na svetlo:

Kvôli kvetom a bujnému rastu potrebuje dobré svetlo. Otvorené kvety vydržia dlhšie v polotieni.

Zálievka:

Počas obdobia rastu sa udržiava pôda vlhká, ale nie mokrá. Odstraňuje sa voda z podložky. Spiace podzemky sa nechajú úplne suché.

Teplota:

Ideálna letná teplota je 18 – 23 °C, v stave dormancie v zime znáša 7 °C.

Rozmnožovanie:

Množí sa koreňovými odrezkami.

Umiestnenie:

Svetlý moderný interiér (Williams, 2006).

4.2.3 *Gloriosa superba*, L.

Táto rastlina je vhodná na pestovanie aj vo vonkajších podmienkach ako letnička. Vďaka svojim kvetom sa s obľubou používa na rez a výstavy. Takéto použitie si zachovala, ale stala sa aj izbovou rastlinou. Veľmi obľubuje slnko a teplo. Ak ju pestujeme doma, nesmieme zabudnúť, že hľuzy vyžadujú odpočinok od októbra do februára. Môže vyrásť do výšky 2 m. Najznámejšie sú tieto formy: tmavočervený kvet v kombinácii so žltou, s jemne zvlnenými okrajmi alebo kvet najprv žltý, ktorý pod vplyvom slnka sčervenie, s hladkými okrajmi.

Pestovanie:

Ak sa pestuje vo vonkajších podmienkach ako letnička na zimu treba hľuzy vykopať a prezimovať v suchej nemrznúcej miestnosti. Hľuzy sa vysádzajú koncom jari, hĺbka výsadby 3 – 6 cm (Wolff, Throllová 2008). Ak sa pestuje ako izbová rastlina, tak po zatiahnutí nadzemných častí sa rastliny ponechajú v črepníku. Udržujú sa v suchu.

V marci sa opatrne očistia hľuzy od starej zeminou a starých koreňov a zasadia sa do väčších črepníkov s priepustnou zeminou bohatou na živiny asi do hĺbky 2 cm. Potom sa udržiavajú v teple a vlhku. Od vyklíčenia do konca augusta rastliny vyžadujú hnojenie tekutým hnojivom. *Gloriosa* je popínavá rastlina preto je nutná ochrana pred vetrom a vadenie k opore.

Nároky na svetlo:

V období rastu a kvitnutia od apríla do septembra potrebuje svetlé až polotienisté a teplé stanovište.

Zálievka:

Od marca do augusta vyžaduje pravidelnú a výdatnú zálievku. Neznáša premokrenie.

Teplota:

Počas vegetácie znáša aj vyššie teploty. Odpočívajúce hľuzy v zime udržiavať pri teplote 17 °C suché, alebo ak je to možné, v mierne vlhkom ovzduší.

Rozmnožovanie:

Na jar opatrne oddeliť menšie hľuzy s vegetačným zeleným vrcholom. Budú ešte kvitnúť, nie však v prvom roku (Schubertová, 1994, Heitzová, Kógelová, 1991).

Umiestnenie:

Moderný interiér, balkóny a terasy.

4.2.4 *Grevillea robusta*, R. Br.

Môžeme ju pestovať aj doma ako izbovú rastlinu. Pestuje sa v značnej miere pre svoje elegantné, ľahké olistenie a rozmanité utvárané kvetenstvo. Rastie rýchlo a v priebehu dvoch až troch rokov dosahuje výšku 1, 5 m. Potrebuje vyvážovať k opore.

Pestovanie:

Je potrebné včas vylomiť stredný výhonok, aby sa rastlina rozkonárila. Je rýchlo rastúca a preto vyžaduje pravidelné zrezávanie, čím sa získa pekný hustý kríček. Substrát vyžaduje hlinitý bez obsahu vápnika. Pri starších rastlinách sa obnovuje len horná vrstva zeminou. Na jar a v lete, každé dva týždne sa rastlina zalieva tekutým hnojivom (Brookes, 1992, Vaňek, 1949).

Nároky na svetlo:

Rastlina obľubuje dobré svetlo, ako aj plné slnko. V zime je potrebné ju premiestniť na čo najsvetlejšie miesto.

Zálievka:

Vhodná je mäkká voda. Keď rastlina aktívne rastie vyžaduje pravidelnú zálievku tak, aby bola pôda vlhká, ale nie mokrá. Keď je v zime rast pomalší, je potrebné substrát pred ďalšou zálievkou trochu preschnúť.

Teplota:

Štandardná izbová teplota 18 – 24 °C postačuje, minimálna zimná je okolo 5 °C (Williams, 2006).

Rozmnožovanie:

Grevillea sa rozmnožuje semenom alebo vrcholovými odrezkami pri vysokej teplote. Rozmnožovanie v bytových podmienkach sa však neoplatí (Schubertová, 1994).

Umiestnenie:

Pekne vyzerá v skupinkách s inými rastlinami, veľké exempláre sú vhodné ako solitéry (Brookes, 1992).

4.2.5 *Heliconia stricta*, L.

Táto zaujímavá rastlina je už dlho známa medzi rezanými kvetmi. Môžeme ju však pestovať aj doma ako izbovú rastlinu. Nie vždy je stredobodom pozornosti pôvabný kvet, niektoré druhy sú príťažlivé svojím zaujímavým pestrofarebným olistením. Potrebuje veľa priestoru, pretože rastie až do výšky 2 m. Samotné kvety sa neudržia veľmi dlho, ale podporné listene sa zachovávajú niekoľko týždňov.

Pestovanie:

Pri presádzaní sa použije o 5 cm väčší črepník, aby sa mohli podzemky dobre vyvinúť. Zeminu vyžaduje bohatú na živiny, humóznú. V lete vyžaduje raz za týždeň hnojenie živným roztokom.

Nároky na svetlo:

Rastlina obľubuje veľa svetla, ale nie priame slnečné lúče.

Zálievka:

Heliconia požaduje veľa vlhkosti, na suchý koreňový bal je reaguje veľmi citlivo. Nebezpečné je aj premokrenie v oblasti koreňovej sústavy, pretože korene začnú hniť. Dôležitá je dostatočná vlhkosť vzduchu, pretože v suchom ovzduší napádajú rastlinu roztoče.

Teplota:

V zime nesmie teplota klesnúť pod 18 °C. Počas vegetácie znáša aj vyššie teploty.

Rozmnožovanie:

Môže sa rozmnožovať delením rastlín a podzemkami.

Umiestnenie:

Na dobre osvetlených okenných parapetoch (Schubertová, 1994).

4.2.6 *Hypericum androsaemum*, L.

V našich podmienkach sa pestuje vo vonkajších podmienkach, na zimu je však potrebné rastlinu ostrihať a prikryť, aby nevymrzla. *Hypericum* je poloopadavý huste olistený ker s mnohými vetvami vyrastajúcimi z bázy. Obvykle dorastá pod 1 m výšky a o niečo väčšej šírky. Rastlina je zaujímavá dva krát, v dobe kvitnutia kvetmi zlato žltej farby a po odkvitnutí sa tvoria guľovité suché červené bobule, v dobe zrelosti lesklo červené.

Pestovanie:

Po odkvitnutí sa odstraňujú toboľky, v zime sa zreže, aby sa udržal guľovitý tvar. Najlepšie sa mu darí v priepustnej pôde.

Nároky na svetlo:

Rastlina dáva prednosť slnku, ale znesie aj slabé zatienenie.

Zálievka:

Koncom jari a v lete sa odporúča výdatná zálievka.

Teplota:

Vyžaduje teplú a chránenú polohu.

Rozmnožovanie:

Množí sa odrezkami, jesenným výsevom alebo letným rezkovaním (Kőnemann, Kőnigswinter, 2004).

Umiestnenie:

Veľmi dobre vynikne v zmiešaných trvalkových záhonoch, ale aj v kombinácii s okrasnými drevinami.

4.2.7 *Liatris spicata*, Gaertn. ex Schreb.

Je to kvet exotického vzhľadu. V našich podmienkach sa môže pestovať aj vonku. Svoje sýtoružové kvety prináša v plných strapcoch, kde jednotlivé kvietky rozkvitajú od vrcholu postupne smerom nadol. Dorastá do výšky 60 – 80 cm (Nagy, Balász, Szabó, Hajdu, Illyes, Dede, 2007).

Pestovanie:

Dobre rastie vo väčšine pôd a vo všetkých ostatných podmienkach (vrátane vlhkých miest, ako sú brehy potokov), ale najlepšie jej vyhovujú suché stanovištia, kde prospieva aj pri minimálnej starostlivosti (Könemann, Königswinter, 2004). Rastlina je nenáročná nevyžaduje žiadnu zvláštnu starostlivosť.

Nároky na svetlo:

Dobre sa cíti na slnku, v polotieni, aj pod filtrovaným svetlom.

Zálievka:

Vyžaduje si ju pravidelne a zakaždým výdatne.

Teplota:

Potrebuje teplú a chránenú polohu.

Rozmnožovanie:

Množia sa výsevom alebo delením trsov.

Umiestnenie:

Hodí sa do záhonov nízkyh aj vysokých trvaliek, ale veľmi dobre pôsobí aj v malých skupinkách, umiestnených v popredí stromov a kríkov. Smelo môžeme experimentovať s jej začlenením do skupín zvláštnych rastlín, jej vzhľad k tomu vyslovene nabáda. Môže sa vysadiť aj ako solitér (Nagy, Balász, Szabó, Hajdu, Illyes, Dede, 2007).

4.2.8 *Leucospermum cordifolium*, R. Br.

V našich podmienkach sa *Leucospermum* dá pestovať vo vonkajšom prostredí, ale prezimovanie tejto rastliny je možné len v zimnej záhrade alebo v interiéroch z nižšou teplotou. Dorastá do výšky 1 – 1,8 m a šírky okolo 1 m. Pre túto rastlinu charakteristické takmer guľovité súkvetia sú v odtieňoch žltej, oranžovej alebo červenej farby a vydržia veľmi dlho.

Pestovanie:

Vyžaduje priepustnú slabo kyslú pôdu. Rez sa robí len preto aby sa získali kvety.

Nároky na svetlo:

Rastlina potrebuje dostatok slnka.

Zálievka:

Vyžaduje pravidelnú zálievku tak, aby bola pôda vlhká, ale nie mokrá.

Teplota:

Priemerná denná teplota 18 – 22 °C a zimná 5 – 10 °C.

Rozmnožovanie:

Množí sa semenami alebo rezkovaním (Kōnemann, Kōnigswinter, 2004).

Umiestnenie:

Vynikne v menších skupinkách, ale aj ako solitér na balkónoch alebo terasách.

4.2.9 *Protea barbiger*, L.

V našich podmienkach sa *Protea barbiger* dá pestovať vo vonkajšom prostredí, ale prezimovanie tejto rastliny je možné len v zimnej záhrade alebo v interiéroch z nižšou teplotou. Väčšina druhov dorastá do výšky 1 – 3 m. Rastlina je zaujímavá svojimi kvetmi, ktoré sú šiškovitité hlávky. Majú uprostred veľký počet husto nakopených drobných kvetov obklopených listeňmi od žltej až po červenú, karmínovú, ružovú, oranžovú, striebornú alebo bielu. Doba kvitnutia môže niekedy trvať až niekoľko mesiacov.

Pestovanie:

Pestovanie je obtiažne. Po odkvitnutí sa spraví tvarovací a zmladzovací rez. Vyžaduje stanovište obvykle s kyslou ľahkou a dobre priepustnou pôdou.

Nároky na svetlo:

Vyžaduje voľné slnečné stanovište (Kōnemann, Kōnigswinter, 2004).

Zálievka:

Klasická zálievka. Neznáša zamokrenie.

Teplota:

V letných mesiacoch znesie vysoké teploty. V zime prezimuje pri teplote 10 – 18 °C.

Rozmnožovanie:

Množí sa importovaným osivom, v lete rezkovaním alebo očkovaním (Kōnemann, Kōnigswinter, 2004).

Umiestnenie:

Na slnečné stanovište do skupiniek alebo ako solitér.

4.2.10 *Trachelium caeruleum*, L.

Trachelium sa v našich podmienkach pestuje vo vonkajších podmienkach. Je však potrebné na zimu rastlinu prikryť alebo dať prezimovať do zimnej záhrady. Dosahuje výšku 90 – 120 cm a šírku 30 – 40 cm. Rastlina je zaujímavá drobnými kvetmi fialovej alebo bielej farby (Wolff, Throllová, 2008).

Pestovanie:

Na jar sa rastlina zostrihá na potrebnú výšku. Pôdu vyžaduje mierne kyslú až mierne alkalickú, prevzdušnenú, priepustnú z dobrou drenážou. V zime keď rastlina prezimuje v zimnej záhrade, koreňový bal sa udržuje vlhký.

Nároky na svetlo:

Stanovište vyžaduje svetlé, znáša aj priame slnečné lúče. Dobre znesie aj polo tienisté stanovište.

Zálievka:

Vyžaduje pravidelné zavlažovanie. Neznáša premokrenie a vlhko.

Teplota:

V zime prezimuje pri teplote 5 – 15 °C v hale či zimnej záhrade.

Rozmnožovanie:

Množí sa od začiatku do polovice jari výsevom, na jar tiež aj rezkovaním (Wolff, Throllová, 2008, Könemann, Königswinter, 2004), (<http://www.kvetyzahrada.sk/hladaj.php>)

Umiestnenie:

Veľmi dobre vynikne v zmiešaných trvalkových záhonoch, ale aj v kombinácii s okrasnými drevinami.

4.3 Spôsob kombinácie vybraných druhov v rámci aranžovania

Táto časť práce je zameraná na uplatnenie vybraných druhov (*Anigozanthos flavidus*, Labill., *Curcuma alismatifolia*, L., *Gloriosa superba*, L., *Grevillea robusta*, R. Br., *Heliconia stricta*, L., *Hypericum androsaemum*, L., *Liatris spicata*, Gaertn. Ex Schreb., *Leucospermum cordifolium*, R. Br., *Protea barbiger*, L., *Trachelium caeruleum*, L.) v praxi, spôsob ich vzájomnej kombinácie medzi sebou aj s inými druhmi kvetov, použitie zelene a doplnkov.

4.3.1 *Anigozanthos flavidus*, Labill.

Uplatnenie v praxi:

Ako rezaný kvet je k dispozícii počas celého roka. Používa sa do guľatých kytíc, ale aj do kytíc na výšku. *Anigozanthos* najlepšie vynikne v kombinovaných extravagantných ale aj jednoduchých väzbách a aranžmánoch. Je veľmi vhodný do suchých aranžmánov a kytíc. Môžeme ho kombinovať s jednoduchším typom kvetov a to *Gerbera*, *Rosa*, *Lilium*, *Zantedeschia*, *Alstroemeria*, *Freesia*, *Celosia*, *Helianthus*, *Solidago* a pod.. Z exotickjších druhov je možné kombinovať ho s *Eremurus*, *Kniphofia*, *Anthurium*, *Cymbidium*, *Phalenopsis* a pod.. S vybranými druhmi ho môžeme kombinovať s *Hypericum*, *Liatris*, *Trachelium*, *Gravillea*, *Heliconia*, *Protea*. Vhodná zeleň pre tento druh je *Xerophyllum*, *Ruscus*, *Eucalyptus*, *Panicum*, *Papyrus*, *Leucadendron*, *Fatsia* a pod.. Doplnkový materiál sa používa drôtik, gorálky, papier, sieťka, organza, plody, kôra, sisal, rafia a pod. (pozri prílohy obr. 27 a 30).

4.3.2 *Curcuma alismatifolia*, L.

Uplatnenie v praxi:

K dispozícii ako rezaný kvet je počas celého roka. Je vhodná na všetky príležitosti, samozrejme výzdobu je treba prispôbiť, aby bola vhodná pre danú príležitosť. Vhodná je do guľatých kytíc, ale viacej vynikne v kyticiach na výšku. Využíva sa v exkluzívnych kyticiach a kvetinových aranžmánoch. *Curcuma* má v kytici veľký nárok na priestor. Veľmi dobre vynikne samostatne naviazaná, ale jej krása a elegancia sa nestratí ani v kombinácii s inými jednoduchými kvetmi, napr. *Rosa*, *Gerbera*, *Lilium*, *Zantedeschia*, *Freesia*, *Alstroemeria*, *Trachelium*. Z exotickjších druhov sa môže kombinovať s *Anthurium*, *Hypericum* a *Cymbidium*. Vzájomná kombinácia s vybranými druhmi je možná s *Liatris*, *Trachelium* a s *Hypericum* bielej a ružovej farby. Môže sa kombinovať so zelenov ako je *Ruscus*, *Cordyline*, *Eucalyptus*, *Fatsia*, *Anthurium*, *Aspidistra*, *Xerophyllum*, *Strelizia*, *Philodendron*, *Panicum*, *Leucadendron* a pod.. Okrem kombinácie s inými druhmi kvetov a zelene je možná kombinácia s doplnkovým materiálom, ako je napr. drôtik, organza, sieťka, papier, sisal, rafia, konáriky, stužky, gorálky, kôra, plody, skeletové listy a pod. (pozri prílohy obr. 28).

4.3.3 *Gloriosa superba*, L. "ROTHSCHILDIANA"

Uplatnenie v praxi:

Ako rezaný kvet je k dispozícii počas celého roka. V praxi sa využíva *Gloriosa superba* " *Rothschildiana* " je nádherná a jednoducho aranžovateľná. Používa sa do extravagantných kombinovaných ale i jednoduchých aranžmánov a väzieb. Veľmi často sa používa do previsnutých svadobných kytíc, ale vynikne aj v gratulačných kyticích na výšku. Z vybraných druhov sa môže kombinovať s *Heliconia*, *Leucospermum*, *Gravillea* a *Protea*. Môže sa kombinovať aj s kvetmi, ktoré majú stredný nárok na priestor, napr. *Rosa*, *Zantedeschia* a *Chrysanthemum*, *Hydrangea*. Možná je kombinácia s exotickejšími druhmi ako je *Cymbidium*, *Phalenopsis* a *Anthurium*, *Ornithogalum*. Vhodná zeleň pre tento druh je *Ananas*, *Cykas*, *Fatschia*, *Eucalyptus*, *Leucadendron*, *Xerophyllum*, *Philodendron*, *Panicum*, *Leucadendron*, *Tillandsia*, *Papyrus* a pod.. Doplnkový materiál sa používa skôr prírodného charakteru ako je napr. kôra, sisal, rafia, plody, rôzne konáriky, kmene, korene. Používajú sa však aj gorálky, drôtik a organza (pozri prílohy obr. 29).

4.3.4 *Grevillea robusta*, R. Br.

Uplatnenie v praxi:

V praxi sa využíva na rez *Gravillea robusta* a kultivary *Gravillea "Misty Red"* a *Gravillea "Spiderman"*. Ako rezaný kvet je k dispozícii celý rok. Patrí ku kvetom, ktoré majú v kytici veľký nárok na priestor. Používa sa do viazaných kytíc ako aj do vypichávaných aranžmánov v jednoduchej kompozícii s malým množstvom zelene a doplnkových materiálov. S vhodnou výzdobou a s prihliadnutím na čo by mala byť kytička použitá, je vhodná na všetky príležitosti. Z exotickejších druhov sa môže kombinovať so *Strelizia*, *Phalenopsis*, *Anthurium*. Z tých jednoduchších druhov sa kombinuje napr. s *Chrysanthemum*, *Rosa*, *Alstroemeria*, *Zantedeschia*. Vzájomná kombinácia medzi vybranými druhmi je možná s *Leucospermum*, *Heliconia*, *Gloriosa*, *Protea*, *Anigozanthos* a *Hypericum*. Vhodná zeleň pre tento druh je *Ruscus*, *Papyrus*, *Eucalyptus*, *Fatsia*, *Panicum*, *Leucadendron*, *Xerophyllum*, *Strelizia*, *Anthurium*, *Ananas* a pod.. Doplnkový materiál sa môže použiť napr. drôtik, sisal, rafia, gorálky, plody, kôra, konáriky, korene, organza, sieťka a pod.(pozri prílohy obr. 30).

4.3.5 *Heliconia stricta*, L.

Uplatnenie v praxi:

V praxi sa využíva na rez *Heliconia caribaea* a *Heliconia stricta*. Ako rezaný kvet je k dispozícii celý rok. Patrí ku kvetom, ktoré majú v kytici najväčší nárok na priestor. *Heliconia* vyniká najmä v bohatších a extravagantných aranžmánoch alebo väzbách. Môže sa však viazať aj samostatne. Kombinovať ju možno jednoduchými ale aj extravagantnými kvetmi. Jednoduché sú *Rosa*, *Gerbera*, *Chrysanthemum* a z exotickjších je to *Anthurium*, *Cymbidium*, *Phalenopsis*. Z vybraných druhov ju môžeme kombinovať s *Leucospermum*, *Gravillea*, *Protea*, *Anigozanthos*, *Trachelium* zelené, *Hypericum*, *Gloriosa*. Používa sa zeleň napr. *Fatsia*, *Ananas*, *Ruscus*, *Cordyline*, *Aspidistra*, *Leucadendron*, *Philodendron*, *Strelizia*, *Xerophyllum*, *Panicum*, *Papyrus*, *Tillandsia* a pod.. Doplnkový materiál sisal, rafia, kôra, konáre, plody, korene, drôtik, gorálky, sieťka, organza, skeletové listy a pod. (pozri prílohy obr. 31 a 32).

4.3.6 *Hypericum androsaemum*, L.

Uplatnenie v praxi:

Ako rezaný kvet je k dispozícii počas celého roka. Používa sa do jednoduchých ale i do miešaných väzieb alebo vypichovaných aranžmánov. Kytica môže mať guľovitý tvar, ale môže sa viazať aj na výšku v kombinácii s inými kvetmi. Veľmi dobre vyniknú v jesenných a vianočných väzbách a aranžmánoch pre svoje guľovité suché červené bobule. Vzájomná kombinácia medzi vybranými druhmi je možná s *Heliconia*, *Trachelium*, *Curcuma*, *Leucospermum*, *Liatris*, *Gravillea*, *Anigozanthos*. Kombinácia s druhmi, ktoré majú stredný nárok na priestor je veľmi vhodná a efektívna, sú to napr. *Rosa*, *Gerbera*, *Alstroemeria*, *Chrysanthemum*, *Lilium*, *Freesia*, *Moluccella*, *Helianthus*, *Carthamus*, *Celosia*, *Hydrangea*. Z exotickjších druhov sa môže kombinovať s *Strelizia*, *Cymbidium*, *Eremurus*, *Agapanthus*, *Anthurium*, *Ornithogalum*, *Eustoma* a pod.. Zelen sa používa napr. *Ruscus*, *Cordyline*, *Aspidistra*, *Fatsia*, *Xerophyllum*, *Chicoblad*, *Leucadendron*, *Asparagus*. Doplnkový materiál sisal, rafia, papier, drôtik, konáriky, kôra a pod. (pozri prílohy obr. 27, 33 a 35).

4.3.7 *Liatris spicata*, Gaertn. Ex Schreb.

Uplatnenie v praxi:

Ako kvet k rezu je veľmi žiadaný a je k dispozícii počas celého roka. Je to kvet, ktorý má v kytici stredný nárok na priestor a je vhodný na všetky príležitosti. Veľmi dobre vyniká v kombinovaných väzbách a vypichovaných aranžmánoch na poľný spôsob. Hodí sa skôr do kytíc viazaných na výšku. Kombinuje sa s jednoduchšími kvetmi a to *Eustoma*, *Rosa*, *Gerbera*, *Chrysanthemum*, *Iris*, *Lilium*, *Zantedeschia*, *Celosia*, *Alstromeria*, *Solidago*. Z extravagantných kvetov je to napr. *Anthurium*, *Agapanthus*, *Eustoma*, *Strelizia*. Vzájomná kombinácia medzi vybranými druhmi je možná s *Protea*, *Hypericum* bielej a ružovej farby, *Trachelium*, *Anigozanthos*, *Curcuma*. Môže sa kombinovať so zeleňou ako je *Xerophyllum*, *Fatsia*, *Cordyline*, *Aspidistra*, *Panicum*, *Asparagus*, *Chicoblad*, *Ruscus* a pod.. Okrem kombinácie s kvetmi a zelene sa kombinuje aj s doplnkovým materiálom napr. sisal, kôra, rafia, konáriky, organza, skeletové listy, sieťka, papier a pod. (pozri prílohy obr. 34).

4.3.8 *Leucospermum cordifolium*, R. Br.

Uplatnenie v praxi:

Pretože kvety dlho vydržia a často majú žiarivé farby, sú veľmi obľúbenými. K dispozícii je ako rezaný počas celého roka. Patrí do skupiny kvetov, ktoré majú najväčší nárok na priestor. Používa sa do vypichovaných aranžmánov i väzieb. Dobré vynikne samostatne vo váze, ale aj v kombinácii s inými druhmi kvetov hlavne s exotickými napr. *Strelizia*, *Phalenopsis*, *Anthurium*, *Cymbidium*. Je možné ich kombinovať aj s kvetmi, ktoré majú v kytici stredný nárok na priestor a to sú *Rosa*, *Gerbera*, *Chrysanthemum*, *Freesia*, *Zantedeschia*, *Solidago*, *Alstromeria* a pod.. Vzájomná kombinácia z vybraných druhov je možná s *Protea*, *Gloriosa*, *Gravillea*, *Heliconia*, *Trachelium*, *Hypericum*. Môže sa kombinovať so zeleňou ako je *Ruscus*, *Xerophyllum*, *Leucadendron*, *Tillandsia*, *Papyrus*, *Panicum*, *Fatsia*, *Aspidistra*, *Eucalyptus*, *Anthurium*, *Ananas* a pod.. Doplnkový materiál kôra, koreňky, skeletové listy, sisal, rafia, konáriky, organza, drôtik, gorálky a pod. (pozri prílohy obr. 32, 35, 36 a 38).

4.3.9 *Protea barbiger*, L.

Uplatnenie v praxi:

Ako rezaná sa dá kúpiť počas celého roka. Patrí do skupiny kvetov, ktoré majú v kytici najväčší nárok na priestor. *Protea* má veľké šiškovité kvety, ktoré sú veľmi vhodné na aranžovanie. Najlepšie vyniknú vo veľkých extravagantných aranžmánoch. Vďaka svojim zaujímavým kvetom pôsobia pútavo, aj keď sú umiestnené vo váze jednotlivo alebo v kombinácii s exotickými kvetmi ako sú napr. *Anthurium*, *Phalenopsis*, *Cymbidium*, *Eustoma*, *Agapanthus*, *Ornithogalum*. Používajú sa aj v klasických väzbách z jednoduchšími kvetmi *Rosa*, *Gerbera*, *Zantedeschia*, *Alstomeria*, *Solidago*, *Celosia* a pod.. Z vybraných druhov ju môžeme kombinovať s *Heliconia*, *Leucospermum*, *Gloriosa*, *Gravillea*, *Trachelium*, *Anigozanthos*. Môže sa kombinovať so zeleňou *Asparagus*, *Ananas*, *Aspidistra*, *Anthurium*, *Eucalyptus*, *Fatsia*, *Cordyline*, *Panicum*, *Xerophyllum*, *Tilandsia* a pod.. Z doplnkového materiálu najlepšie vynikne kôra, konáriky, korienky, sisal, skeletové listy, drôtik, organza a pod. (pozri prílohy obr. 27 a 30).

4.3.10 *Trachelium caeruleum*, L.

Uplatnenie v praxi:

Trachelium má veľké dekoratívne kvety. Patrí do skupiny kvetov, ktoré majú v kytici stredný nárok na priestor. Ako rezaný sa dá kúpiť počas celého roka. Používa sa a veľmi dobre vynikne v kombinovaných guľatých kyticiach na poľný spôsob, ale vynikne aj v kyticiach na výšku. Krása *Trachelium* sa nestratí ani v moderných a extravagantných aranžmánoch. Kombinovať sa môže s jednoduchšími kvetmi napr. *Rosa*, *Gerbera*, *Tulipa*, *Chrysanthemum*, *Lilium*, *Matthiola*, *Zantedeschia*, *Celosia*, *Freesia*, *Alstroemeria*, *Helianthus*, *Moluccella*, *Solidago*, *Carthamus* a pod., ale aj s exotickými *Anthurium*, *Phalenopsis*, *Cymbidium*, *Agapanthus*, *Eustoma*, *Eremurus* a pod.. Z vybraných druhov sa môže kombinovať s *Protea*, *Curcuma*, *Leucospermum*, *Liatris*, *Heliconia*, *Hypericum*, *Anigozanthos*. Môže sa kombinovať sa zeleňou *Ruscus*, *Eucalyptus*, *Chicoblad*, *Fatsia*, *Asparafus*, *Aspidistra*, *Panicum*, *Xserophyllum*, *Leucadendron* a pod.. Doplnkový materiál organza, papier, sieťka, gorálky, drôtik, konáriky, kôra, sisal, rafia a pod.(pozri prílohy obr. 37 a 38).

5 Diskusia

Cieľom mojej bakalárskej práce bolo zistiť a overiť v praxi použitie, pestovanie a význam mnou vybraných menej známych druhov rastlín na rezanie. Hľadala som podklady v literatúre a internetových stránkach. Postoje ľudí k týmto druhom a použitiu vo floristike som si overila praxou v kvetinárstve. V literatúre som našla všetky potrebné informácie o pestovaní, popise a pôvode jednotlivých druhov. Po preštudovaní literatúry som prišla k záveru, že tieto druhy pochádzajúce z iných pestovateľských podmienok ako sú naše, sa aj napriek tomu dajú pestovať u nás, v našich klimatických podmienkach. Presvedčila som sa praxou aj internetovými stránkami, že tieto jednotlivé druhy rastlín môžeme medzi sebou vzájomne kombinovať, ale môžeme ich kombinovať aj s inými druhmi. Skúsenosti ma utvrdili v tom, že tieto druhy sú síce finančne náročnejšie, ale vo váze alebo aranžmáne vydržia omnoho dlhšie ako kvety, na ktoré sú ľudia zvyknutí. Ľudia, ktorí majú voči týmto menej známym druhom predsudky ich treba odprezentovať naživo už s pripravenými aranžmánmi a naviazanými kyticami alebo s fotkami a treba im vysvetliť, že sa im oplatí kúpiť druh, ktorý je síce menej známy a drahší, ale určite im vydrží dlhšie. Na druhej strane sú aj ľudia aj floristi, ktorí majú radi nové, netradičné a extravagantné veci a radi experimentujú. Vďaka nim sa tieto druhy dostávajú viacej do popredia a ich trvácnosť, krásu, exotiku a netradičnosť ocenia aj ostatní s predsudkami voči týmto druhom. V tejto diskusii som dospela k tomu, že tieto druhy rastlín nie sú známe, sú cenovo nedostupné a kôli tomu sa v našich podmienkach dostatočne nevyužívajú. Preto je úlohov floristov a pestovateľov tieto rastliny prispôbiť našim kritériám.

Záver

Po trojročnej praxi v kvetinárstve som vybrala desať menej známych druhov kvetín na raz (*Anigozanthos flavidus*, Labill., *Curcuma alismatifolia*, L., *Gloriosa superba*, L., *Grevillea robusta*, R. Br., *Heliconia stricta*, L., *Hypericum androsaemum*, L., *Liatris spicata*, Gaertn. Ex Schreb., *Leucospermum cordifolium*, R. Br., *Protea barbiger*, L., *Trachelium caeruleum*, L.). Po preštudovaní dostupnej literatúry som opísala jednotlivé druhy z hľadiska pastovania (nárokov na teplotu, osvetlenie, vodu, pôdu a umiestnenie). Ďalej som si praxou overila ich použiteľnosť v aranžovaní, možnosť kombinácie s inými druhmi kvetov a hlavne, či tieto druhy kvetín sú žiadané a známe. Dospela som k záveru, že jednotlivé druhy je možné pestovať aj v našich pestovateľských podmienkach ako izbové kvety, alebo aj ako kvety pestované vo vonkajších podmienkach s tým, že niektoré druhy musíme v chladnejších mesiacoch prezimovať v zimných záhradách. Ich použiteľnosť v aranžovaní je rôznorodá a vzájomná kombinácia medzi jednotlivými druhmi je možná, ale záleží od vkusu a požiadaviek človeka. Z pohľadu zákazníkov nie sú tieto druhy žiadané hlavne z hľadiska cenovej dostupnosti a neinformovanosti o kvalite kvetín. Ďalej ani samotný floristi nevedia ako tieto druhy prezentovať.

Zoznam použitej literatúry

1. BROOKES, John. 1992. *Príjemný život s kvetinami*. Príroda, a. s., 1992. 288 s. ISBN 80 – 09 – 00511 – 0.
2. ČERVENKA, Martin a i. 1986. Slovenské botanické názvoslovie. 1. vyd. Bratislava : Príroda, 1986. 520 s.
3. HEITZOVÁ, Halina – KÖGELOVÁ, Andrea. 1991. *Najkrajšie izbové rastliny*. Bratislava : Ikar, a. s., 1995. ISBN 80 – 7118 – 190 – 0.
4. HILLIER, Malcolm. 2000. *Kvetiny fantázia vôní, farieb a tvarov*. 1. vyd. Bratislava : Slovart, spol. s. r. o., 2002. 516 s. ISBN 80 – 7145 – 689 – 6.
5. JAKÁBOVÁ, Anna – PACHL, Šimon. 2008. Texty z odbornej prednášky.
6. KÖNEMANN – KÖNIGSWINTER. 2004. *Botanika*. 1. vyd. Čína : Slovart, s. r. o., 2007. 1020 s. ISBN 978 – 80 – 7209 – 936 – 8.
7. MARINELLI, Janet. 2004. *Rastlina*. 1. vyd. Bratislava : Ikar, a. s., 2006. 512 s. ISBN 80 – 551 – 1221 – 5.
8. MOKOŠ, Miroslav. 2008. *Profi FLORISTA*. Praha : MM Media, s. r. o., 2008. 97 s. ISSN MK ČR E 18097.
9. NAGY, Arpád. a i. 2005. *Veľký lexikón izbových rastlín*. Bratislava : Svojtka&Co., s. r. o., 2008. ISBN 978 – 80 – 89246 – 89 – 2.
10. NAGY, Arpád. a i. 2007. *Veľký lexikón kvetov*. 1. vyd. Bratislava : Svojtka&Co., s. r. o., 2008. ISBN 978 – 80 – 89246 – 90 – 8.
11. RAK, Jaroslav. 1996. *Pestujeme izbové rastliny*. Bratislava : Slovart, 1997. ISBN 80 – 7145 – 195 – 9.
12. SCHUBERTOVÁ, Margot. 1994. *Bývame s kvetmi*. Bratislava : PERFEKT, a. s., 1997. ISBN 80 – 8046 – 065 – 5.
13. VANĚK, Jozef. 1949. *Zahradnícké květinářství*. 1. vyd. Chrudim : Nakladatelství zahradnické literatury, 1949. 826 s.
14. WILLIAMS, Paul. 2006. *Izbové rastliny*. Bratislava : Ikar, a. s., 2006. ISBN 80 – 551 – 1141 – 3.
15. WOLFF, Jürgen – THROLLOVÁ, Angelika. 2008. *Encyklopédia záhradných rastlín*. Bratislava : Fortuna Libri, s. r. o., 2008. 310 s. ISBN 978 – 80 – 89144 – 95 – 2.

16. TANDLMAJEROVÁ, Anna. 2010. *Svetlomilné rastliny* [online] [cit. 2010-03-30]. Dostupné na: <<http://www.kvetyazahrada.sk/page.php?id=55>>
- Rezané kvety v jesennom trende II.* 2009. [online] [cit. 2009-12-21]. Dostupné na: <<http://www.tvojdrom.sk/interiery/nabytok-doplanky/rezane-kvety-v-jesennom-trende.aspx>>
- Floristika.* 2009 [online] [cit. 2009-12-20]. Dostupné na: <<http://www.kvetyakytice.sk/informacie/viac-o-kyticiach-a-kvetoch/floristika>>
- Rapsódie v modrom.* 2010. [online] [cit. 2010-02-21]. Dostupné na: <<http://www.kvetyazahrada.sk/hladaj.php>>
- História aranžovania kvetov.* 2010 [online] [cit. 2010-03-20]. Dostupné na: <[http://www.iriskvet.eu/historia-aranžovania-kvetov/](http://www.iriskvet.eu/historia-aranzovania-kvetov/)>
- Heliconia.* 2010. [online] [cit. 2010-04-15]. Dostupné na: <<http://sk.wikipedia.org/wiki/Heliconia>>
- Kvetinové drahokami.* 2010. [online] [cit. 2010-04-20]. Dostupné na: <<http://www.tvojdrom.sk/interiery/nabytok-doplanky/kvetinove-drahokamy6998.aspx>>

Prílohy

(Zdroj: <http://www.anbg.gov.au/gnp/interns-2006/anigozanthos-flavidus-pl-600.jpg>)

Obr. 7: *Anigozanthos flavidus*, Labill.

(Zdroj: <http://asgap.org.au/APOL5/afla-cd.jpg>)
Obr. 8: Detail kvetu - *Anigozanthos flavidus*, Labill.

(Zdroj: http://pics.davesgarden.com/pics/2002/07/04/Sugar_fl/e52de9.jpg)

Obr. 9: *Curcuma alismatifolia*, L.

(Zdroj: <http://flowerenthusiast.typepad.com/photos/phototest/curcuma.jpg>)

Obr. 10: Detail kvetu - *Curcuma alismatifolia*, L.

(Zdroj : http://www.google.sk/imgres?imgurl=http://www.amobulbi.it/Gloriosa_rothschildiana_fK.JPG)

Obr. 11: *Gloriosa superba*, L.

(Zdroj: <http://www.visoflora.com/photos-nature/gloriosa-superba-rothschildiana.html?>)

Obr. 12: Detail kvetu - *Gloriosa superba*, L.

(Zdroj:<http://www.google.sk/imgres?imgurl=http://www.fairhill.com.au/admin/images/gre-mag1.jpg>)

Obr. 13: *Grevillea robusta*, R. Br.

(Zdroj: <http://www.australisplants.com.au/ornamentals/images/growing/grevilleaRobusta1.jpg>)

Obr. 14: Detail kvetu- *Grevillea robusta*, R. Br.

(Zdroj: http://4.bp.blogspot.com/_vmRJz7Sp6ds/ShSje8lq-i/AAAAAAAAAFcQ/WIAPOSDQ7EU/s400/21may%2709,heliconia+stricta.jpg)

Obr. 15: *Heliconia stricta*, L.

(Zdroj: http://www.glimpsevisual.com/Heliconia_Stricta_1w.jpg)

Obr. 16: Detail kvetu - *Heliconia stricta*, L.

(Zdroj: http://www.google.sk/imgres?imgurl=http://www.pflanzenvielfalt.de/images/1/hypericum_androsaemum2.jpg)

Obr. 17: *Hypericum androsaemum*, L.

(Zdroj: <http://www.hana300.com/hiperi.jpg>)

Obr. 18: Detail kvetu - *Hypericum androsaemum*, L.

(Zdroj: http://www.bluestoneperennials.com/images/items/350x350/LIATRIS_Spicata_Kobold.jpg)

Obr. 19: *Liatris spicata*, Gaertn. Ex Schreb.

(Zdroj: http://www.about-garden.com/images_data/4093-liatris-spicata-suskardashorakvet.jpg)

Obr. 20: Detail kvetu - *Liatris spicata*, Gaertn. Ex Schreb.

(Zdroj: http://www.safloraplants.com/images/leucospermum_cordifolium.jpg)

Obr. 21: *Leucospermum cordifolium*, R. Br.

(Zdroj: http://currents.ucsc.edu/04-05/art/yellow_bird.150.jpg)

Obr. 22: Detail kvetu - *Leucospermum cordifolium*, R. Br.

(Zdroj: <http://www.flowersdirect.co.il/var/103/29387-tb-BARBIGERA.jpg>)

Obr. 23: *Protea barbiger*, L.

(Zdroj: http://www.tvujdum.cz/udata/images/images_old/images_clanky/v_2027_1.jpg)

Obr. 24: Detail kvetu - *Protea barbiger*, L.

(Zdroj: http://aquiya.skr.jp/zukan/Trachelium_caeruleum02.jpg)

Obr. 25: *Trachelium caeruleum*, L.

(Zdroj: <http://www.ciskesstekkie.nl/images/Planten%202010/Trachelium2.jpg>)

Obr. 26: Detail kvetu - *Trachelium caeruleum*, L.

(Zdroj: <http://www.kvety-online.sk/wp-content/uploads/2009/09/0431-335x500.jpg>)
Obr. 27: Kombinovaná kytica z *Anigozanthos flavidus*, Labill., *Hypericum androsaemum*,
L., *Protea barbiger*, L..

(Zdroj: http://www.poetica.cz/images/img_gallery//ke_clankum/244_curcuma_150.jpg)
Obr. 28: Kytica z *Curcuma alismatifolia*, L..

(Zdroj: <http://www.ikebana.cz/cs/svatebni-floristika>)

Obr. 29: Svadobná kytica z *Gloriosa superba*, L. "ROTHSCHILDIANA"

(Zdroj: http://www.sacre-fleur.co.uk/images/products/46/0_s.jpg)

Obr. 30: Gratulačná kytica z *Anigozanthos flavidus*, Labill., *Grevillea robusta*, R. Br.,
Protea barbiger, L..

(Zdroj: http://www.giftier.com/swift_data/source/obrazky/giftier/lexotika.jpg)

Obr. 31: Exotická gratulačná kytica z *Heliconia stricta*, L..

(Zdroj: http://www.kvetyprevas.sk/fotky4920/fotos/_vyrn_136exoticka-laska.jpg)

Obr. 32: Exotická gratulačná kytica z *Heliconia stricta*, L., *Leucospermum cordifolium*, R.

Br.

(Zdroj: <http://www.kvetykytice.sk/kategoria/kytice/symbol-lasky/>)

Obr. 33: Kytica z ., *Hypericum androsaemum*, L..

(Zdroj: <http://www.floristsydney.com/shop/images/big/B18.jpg>)

Obr. 34: Gratulačná kytica z *Liatris spicata*, Gaertn. Ex Schreb..

(Zdroj: <http://www.ikebana.cz/cs/svatebni-floristika>)

Obr. 35: Svadobná kytica z *Leucospermum cordifolium*, R. Br., .., *Hypericum androsaemum*, L..

(Zdroj: <http://www.zas-me.cz/images/vazaci/2009-1/foto08.jpg>)

Obr. 36: Exotická kytica z *Leucospermum cordifolium*, R. Br..

(Zdroj: <http://www.google.sk/imgres?imgurl=http://www.e-kytky.cz/upload/image/00181.jpg>)

Obr. 37: *Trachelium caeruleum*, L.

(Zdroj: <http://www.ikebana.cz/cs/svatebni-floristika>)

Obr. 38: Svadobná kytica z *Trachelium caeruleum*, L., *Leucospermum cordifolium*, R. Br..